

Začetek belokranjske mladinske akcije

Prvič eksperimentalno

LOKVE PRI ČRNOMLJU — Na republiški mladinski delovni akciji «Bela krajina 85» bo od 23. junija do 24. avgusta sodelovalo okrog 460 brigadirjev enajstih mladinskih brigad iz vse Slovenije ter brigada Rdečega križa Slovenije. Letošnja belokranjska akcija bo eksperimentalna. Tako bo poleg 14 interesnih dejavnostim v drugi izmeni največ pozornosti namenjeno računalništvu, poskusna pa bo tudi v tem smislu, da se bodo na skupščini akcije takoj ob prihodu brigadirjev dogovorili, ali naj ima akcija tekmovalni značaj ali ne, naj podelijo priznanja in kakšno vlogo naj ima vodstvo, ki bo vsekakor bolj samoupravno kot doslej.

Brigadirji iz Tolmina, Idrije, Kamnika in Ljubljane — Centra bodo v prvi izmeni delali v metliški občini pri gradnji vodovodov Brašljeva — Draščiči in Rajakovič — Kuljaji — Glavica ter tako v skoraj 15 tisoč učinkovitih urah opravili dela, ki presegajo vrednost 9 milijonov dinarjev. Kot dopolnilni program pa so v metliški občini pripravili še kabelsko kanalizacijo na

● **Letošnje vodstvo MDA «Bela krajina 85»** bo z izjemo traserja Aleša Komarca, ki prihaja iz Kočevja, povsem belokranjsko in žensko. Komandantka akcije bo Andreja Krštinč, namestnica komandantke za naselje Mojca Vrličič ter namestnica komandantke za interesne dejavnosti Ilinka Todorovski.

področju mestnega jedra; dela, ki jih bodo opravili v več kot 6.600 urah, pa bodo veljala 4,7 milijona dinarjev. Gradnja telefonske kabelske kanalizacije bodo že opravili brigadirji 2. izmene iz Ljutomer, Radovljice, Šiške in Radelj, ki bodo v drugem delu izmene začeli graditi vodovod v semiški krajevni skupnosti. To delo bodo v 3. izmeni nadaljevali brigade iz Ormoža, Ptuja in Bežigrada, vsi skupaj pa bodo v črnomljski občini v 17 tisoč učinkovitih urah opravili dela, ki bodo veljala 4,5 milijona dinarjev.

B. M.

TRIMO NADALJUJE POGOVORE S KITAJCI

TREBNJE — Pretekli teden je trbanski Trimov spet obiskala kitajska delegacija, ki se je z vodilnimi možmi Trimov pogovarjala o nadaljnjem razvoju poslovanja. Za zdaj je znano, da bodo Kitajci naročili še 6 tisoč kvadratnih metrov novih objektov. Poleg tega je bil v delegaciji tehnolog, s katerim so se dogovarjali o delitvi tehnologije v bodoči tovarni montažnih objektov. Hkrati so Trimovci obljubili, da bodo na Kitajsko poslali inštruktorje, ki bodo partnerjem pomagali sestaviti že odpremljene objekte.

ODPRLI NOVO CESTO

SVETI GREGOR — Na meji krajevnih skupnosti Sodražica in Sveti Gregor so v petek, 14. junija, odprli 8 km asfaltirane ceste Sodražica — Sveti Gregor — Ortnik. Na svečanosti je govoril predsednik KS Sveti Gregor Anton Adamič, trak pa je prerezal in zročil cesto prometno predsednik SIS za ceste občine Ribnica Janez Novak.

PRVO ZRELOSTNO PRIZNANJE — Minuli teden so bile po vseh vzgojnovarstvenih ustanovah v Novem mestu zaključne prireditve, kjer so malečki svojim staršem pokazali, česa so se med letom naučili. Prireditve je bila še posebej dogodek za tiste, ki letos zadnjič obiskujejo vrtec, v jeseni pa jih že čaka pot v pravo šolo. Na sliki: takole so s priznanji in nagradami razveselili malošolarje v vrtcu na Ljubljanski cesti. (Foto: J. Pavlin)

Kovačnica bratstva in enotnosti

Tradicionalno srečanje v Pogani jami

POGANA JAMA — V spomin na prvi skupni tabor, ki so ga maja 1942 pripravili hrvaški in slovenski partizani na območju Pogane jame na obronkih Gorjancev, kjer poteka meja med republikama, so se prejšnjo soboto na Pogani jami spet srečali mladi, borci in prebivalci s spominskega območja Žumberak — Gorjanci.

Na zborovanju je govorila narodna herojina Milka Kufrin — Bulat, preživela partizanka iz omenjenega tabora. Zlasti mladim je položila na srce, naj nadaljujejo z obujanjem revolucionarnih tradicij NOB, hkrati pa tudi pridobivajo čimveč znanja za spopad z novimi tehnologijami, ki nam odpirajo pot na svetovna tržišča.

Mladinci iz krške, novomeške, črnomljske, metliške, brežiške, jastrebarske in ozaljske občine so tudi letos krenili na enodnevnih pohode na Pogano jama. Najštevilnejši sta bili pohodni enoti Novomeščanov in Krčanov, vsch pohodnikov pa je bilo blizu 300. Kulturni spored letošnjega srečanja so popestrili metliški oktet Vitisa, folklorna skupina osnovne šole Črnomelj in recitatorji osnovne šole Ozalje. Po zborovanju so pripravili tudi tek čez drn in strn po gorjanskih košenicah ter streljanje z zračno puško.

P. P.

O potemneli gospodarski sliki

Sindikata in zbornica o poslabšanju gospodarskih razmer na Dolenjskem

NOVO MESTO — Po tako imenovanem gospodarskem čudežu, ki naj bi se na Dolenjskem dogajal v šestdesetih letih, je zdaj prišlo obdobje upadanja gospodarske rasti. Zmanjšana proizvodnja, tako rekoč nične reprodukcijske sposobnosti, povečevanje izgub, katerih delež v slovenskem merilu znaša že okoli 16 odst., so kaj slabi obeti za prihodnost.

Ti in podobni podatki, do katerih je prišla posebna komisija Dolenjske gospodarske zbornice in jih strnila v poročilo o gospodarskih gibanjih na Dolenjskem, so bili predmet razprave na skupni seji medobčinskega sveta Zveze sindikatov za Dolenjsko in medobčinske gospodarske zbornice.

Kakor je dejal Lojze Padovan, ki je bil tudi eden izmed članov komisije, so najhujši regijski problem izgube. Seveda ima levji delež izgub IMV in nasploh ta velik in velik prispeva k slabim gospodarskim rezultatom Dolenjske. Poleg tega je gospodarstvo lani v obsegu fizične proizvodnje celo nazadovalo, sanacijski ukrepi v nekaterih delovnih organizacijah vključno z IMV pa niso prinesli spremembe. Še bolj skrbi dejstvo, da krepko pada delež akumulacije, ki je tako nizka, da ne zagotavlja niti enostavne reprodukcije. Od 22 panog, kolikor jih je na Dolenjskem, jih je le 8 povečalo produktivnost.

Taka slika dolenjskega gospodarstva, ki seveda ne veja samo za pretekla tri leta, ampak tudi za prvo trimesečje, terja takojšnjo akcijo v vseh pogledih, razen da je delež izvoza dokaj presega siceršnje učinke. Zato bo treba v prihodnosti posvetiti večjo pozornost razvojnemu programom, planom in tudi reševanju kadrovskega vprašanja. Potrebna bo kar najbolj

široka akcija družbenopolitičnih organizacij in tudi skupnosti dolenjskih

● **Kakšna bo prihodnost dolenjskega gospodarstva, so se spraševali prisotni, ko so slišali podatke o gospodarskih gibanjih v času od leta 1981 do 1984? Ali bo regija stopila korak nazaj, bodo delavci dobivali zaimenjene osebnih dohodke? Vse to in še kaj slabšega si lahko obetajo glede na to, da je fizična proizvodnja padla za domala 4 odstotke, namesto da bi rasla.**

občin, ki naj preko izvršnih svetov doseže, da bodo na Dolenjskem začeli korenito zdraviti gospodarstvo. Poi-

Med zamejci v Repnu

Dobrodelni koncert dolenjskih glasbenikov

REPEN V ITALIJI — V tem kraju so minulo soboto pripravili celovčerni koncert Dolenjci, prva gostujoča skupina med zamejskimi Slovenci na Tržaškem. S po enournim nastopom sta se Repenčanom predstavila tamburaški orkester osnovne šole Dragotin Kette iz Šmihela pri Novem mestu, ki ga vodi Silvester Mihelič (st.), in deklinski pevski zbor glasbene šole iz Trebnjega, ki ga vodi Tatjana Mihelič. Večer sta z recitacijami popestrila Zvonka in Jože Falkner.

skati je treba vzroke za zaostajanje dolenjske regije, v prvi vrsti pa spodbuditi večjo proizvodnjo in izvoz.

J. SIMČIČ

POPOLNUJEJO BRIGADO

RIBNICA — Ribniška mladinska delovna brigada Frana Levstika bo od 4. do 25. avgusta sodelovala na delovni akciji «Trebče 85», in sicer v Bistrici ob Sotli. Brigadirje še vedno zbirajo. Doslej so jih nabrali že 30, za brigado pa je potrebnih 40. Pravijo, da bodo to število z lahkoto dosegli, saj povsod upoštevajo posebni samoupravni sporazum, po katerem zbirajo brigadirje in potrebni denar.

Za zdaj ugovarjajo, da je pri oblikovanju brigade največ naredila delovna organizacija Riko, M. G.

ZAKLJUČNI NASTOP GLASBENE ŠOLE — Torkov glasbeni večer v novomeškem Domu kulture, ki so ga ob zaključku leta pripravili učenci glasbene šole Marjana Kozine, je privabil množico poslušalcev. Navdušili so prav vsi solisti na instrumentih, še posebej pa godalni orkester, ki ga vodi Bojan Arh. Na sliki: Klara Tomljanovič je obiskovala 6. letnik kitare, v tem času pa je že uspešno opravila sprejemni izpit na srednji glasbeni šoli v Ljubljani, kjer bo nadaljevala študij kitare. (Foto: J. P.)

V nedeljo pevski tabor v Šentvidu

Nastop nad 7.000 pevcev

ŠENTVID PRI STIČNI — V nedeljo, 23. junija, bo v Šentvidu pri Stični že 16. tabor slovenskih pevskih zborov, na katerem bo nastopilo 240 zborov z več kot 7.000 pevci. Pevci bodo v počastitev 40-letnice osvoboditve in evropskega leta glasbe zapeli devet pesmi, slavnostni govornik pa bo dr. Marjan Rožič, član predsedstva zvezne konferenčne SZDL. Začetek tabora bo ob 13. uri, mimohod pevcev pa se bo pričel poldrugo uro prej. Na predvečer tabora, v soboto, ob 20. uri, bo v avli šentvidske osnovne šole koncert zamejskih pevskih zborov.

Na tiskovni konferenci, ki jo je organiziral prireditelj s pomočjo Rašice, je bilo povedano, da bo letošnja prireditev veljala okoli šest milijonov dinarjev, večino denarja pa so organizatorji zbrali po podjetjih. Največ je seveda prispevalo grosupeljsko trgovsko podjetje Tabor, ki je pokrovitelj, republiške ustanove so prispevale 1,3 milijone, grosupeljska kulturna skupnost 400 tisočakov, drugo pa podjetja iz Slovenije in drugih republik. «Kako žalostno bi bilo naše življenje brez amaterske kulturne dejavnosti,» je dejala direktorica Rašice, Breda Blaznik, in s tem tudi odgovorila na vprašanja, zakaj imajo delovne organizacije kljub težkemu položaju še zmeraj ve-

● Če odmislimo srečanje pevcev v Talinu (SZ), nikjer na svetu ni pel tolikšen zbor, kot že nekaj let poje v Šentvidu pri Stični. In bili bi lahko še večji, če bi imeli dovolj prostora. Čeprav je v zdajšnjih razmerah težko zbrati dovolj denarja za izvedbo, se Šentvidčani svojim taborom nočejo odpovedati — razmišljajo o novem prizorišču, na katerem bi lahko nastopili vsi, ki si to želijo.

lik posluh za amatersko kulturo, še posebej pa za pevce. Manj razumljivo pa je, da mora tabor kljub šestnajstletni tradiciji v različnih republiških ustanovah vsako leto znova dokazovati, da je potreben — kot da vsakoletni množični nastop pevcev v Šentvidu ne bi bil že sam po sebi dovolj velik dokaz, da tabor ima svoje mesto v slovenski kulturi!

I. BREGAR

BERITE DANES!

- na 2. strani:
  - Vsak deseti izdelek na Kitajsko
- na 3. strani:
  - Zastrupitve krivo škropivo?
- na 4. strani:
  - Zasluzek samo za preživetje
- na 5. strani:
  - Trgovina na beraški palici
- na 6. strani:
  - V mučnem vzdušju negotovosti
- na 7. strani:
  - Delovali so pod štiri-peresno
- na 8. strani:
  - Dolenjski razgledi
- na 15. strani:
  - Uničevalni zračni vrtnici
- na 16. strani:
  - «Trgovci» s kablom prijeti
- na 24. strani:
  - V podzemnem svetu ni meja

IMV: te dni bo padla kocka

Možnosti so: drugačno sodelovanje z Renaultom, povezovanje s Crveno zastavo in neavtomobilski programi — Že ob polletju boljši poslovni rezultat

NOVO MESTO — Do konca junija bo v glavnem znana nadaljnja usoda IMV, te dni pa so s predstavniki francoske tovarne Renault in drugimi možnimi partnerji odločilni pogovori. Je 11. junija na seji novomeškega izvršnega sveta povedal Marjan Anžur, predsednik KPO iz IMV.

Po dosegani pogodbi s Francozi IMV ne more več dolgo poslovati; ker ne daje donosno zanimivega posla, zato so v tretjem krogu pogajanj načeli nove možne oblike sodelovanja. Pri

Renaultu kažejo veliko razumevanja za nadaljnje sodelovanje z IMV kakršno so ponudili Novomeščani, če pa bodo s tem v zvezi pristali tudi na «številke», bo odločeno konec junija letos.

Hkrati so v IMV zelo resno zastavili pogovore s Crveno Zastavo iz Kragujevca. Trenutno so v izdelavi trije elaborati: o tehnoloških, ekonomskih in tržnih možnostih sodelovanja, rezultati le-teh pa bodo nakazali možno obliko in vsebino povezovanja. Glede na «posel stoletja», ki ga Crvena zastava snuje z izvozom avtov Jugo v Ameriko, potrebuje nove zmogljivosti za svoje proizvodne programe, te pa so v IMV tako rekoč nared. Tudi odnos s Crveno zastavo bo v juniju dorečen.

Ne glede na ti dve možnosti, s katerima so prišli najdlje, so še druge, v IMV pa kljub vsemu pripravljajo še preusmeritvene programe ob predpostavki, da v Novem mestu avtomobilov

sploh ne bi več izdelovali. Organizacijo teh programov so poverili ljubljanskemu Smeltu, ki bo upošteval usmeritve: da so programi kovinsko-predelovalne stroke in izvozno usmerjeni. Trenutno imajo v IMV več ameriških strokovnjakov, ki proučujejo take možnosti in pripravljajo študije.

● S prodajo avtomobilov domače proizvodnje katere in R-18 ni težav, pač pa prodajo na dan komaj 3 do 5 uvoženih Renaultovih vozil, ker so zaradi tečaja dinarja za naše kupce predraga. Prioličarski proizvodni program in njegova donosnost sta odvisna predvsem od tega, če bo septembra nared za proizvodnjo nova hala, ki jo gradijo v Novem mestu. S tem bo odpadlo dovažanje plošč iz tovarne IMV v Belgiji, kjer delavce že postopno odpuščajno in ohranjajo proizvodnjo le na minimalni ravni. Ker so letos s prikolicami dosegli višjo ceno, nekaj pa navržajo tudi tečajne razlike in ker je celotna proizvodnja v IMV letos maja porasla za 18 odst., računamo ob polletju na znatno boljši rezultat, kot je bil dosežen v prvem trimesečju, »je izjava odgovornih iz IMV novomeškemu izvršnemu svetu.

Sicer pa je IMV še vedno pod devizno blokado, ker ne more poravnati dolgov naši železnici, zato tudi že skoro pol leta v tujini ne more plačevati obveznosti dobaviteljem. Kljub vsemu pa tovarna dela. R. BAČER

Po poslabšanju v četrtek se bo proti koncu tedna vreme izboljšalo.

Vizija brez poguma

V Posavju, zlasti v ravninskih predelih krške in brežiške občine, zadnja leta širijo obdelovalna zemljišča in pospešno nadomeščajo izgubljene kmetijske površine z usposabljanjem dotlej neplodnih tal. Toda samo investicije v ekstenzivno obdelovanje ne bodo izpolnile pričakovanih večjih količin hrane. Kmetijci sicer razmišljajo o namakalnih sistemih, vendar jim je pri snovanju načrtov zamajkuje poguma. V krški občini na primer predvidevajo namakanje za 1600, v brežiški pa komaj za 400 hektarov površin. Pa vendar v isti sapi ugotavljajo, da bi Krško-brežiško polje lahko dalo za 40 do 50 odst. več pridelka, če bi imeli v rokah vodni režim. In če se namakanje obrestuje na Vipavskem, kjer vlečejo vodo sto metrov visoko, potem se bo zagotovo obneslo tudi na Krškem polju.

Zgledovati se torej velja po tistih, ki so napovedali boj suši, toči, pezebam in poplavam. Venomer ne bomo mogli jadicovati nad naravnimi nesrečami in nič narediti, da bi ublažili njihove pogubne posledice. V naprednih kmetijskih državah tovarne na prostem že uspešno kljubujejo naravi. J. TEPEY

Novoles je lahko ponosen

Ob 40-letnici ustanovitve Novolesa — Slavnostni govornik Martin Mlinar iz skupščine SRS

NOVO MESTO — V Domu JLA so 14. junija s slavnostno sejo delavskega sveta počastili jubilej Novolesa, na katerem so podelili 52 priznanj najzaslužnejšim in najstarejšim delavcem kolektiva, slavnostna priznanja pa so dobili tudi številni poslovni partnerji iz domovine in tujine.

Po otvoritvenem nagovoru Jožeta Bartolja, predsednika delavskega sveta, je Janez Bajuk, predsednik kolektivnega poslovodnega odbora, na kratko orisal razvojno pot Novolesa od juljskih dni leta 1945, ko so v Soteski spet zapele žage, pa do danes, ko ima kombinata s preko 3000 zaposlenimi 15 tozvodov in proizvodni program, ki ga uspešno izvaža v preko 50 držav na vseh kontinentih. Zatem je besedo prevzel slavnostni govornik Martin Mlinar, predsednik zbora združenega dela v slovenski skupščini. Dejal je, da je

Novoles otrok zmage, v 40 letih razvoja je dosegel rezultate, na katere je kolektiv lahko ponosen z njim vred pa vsa družba. Govornik je poudarjal pomen dolgoročnega planiranja in se zadržal pri načrtih za novo srednjeročno obdobje. Ob koncu je dejal: »Prepričan sem, da ne boste razočarali sebe in družbe v letih, ki so še pred nami in v katerih se bomo otepalis hudimi težavami.«

V kulturnem delu proslave je nastopil Dolenjski oktet, sicer pa je bila celotna prireditev na taki ravni, da nam ni bilo potrebno zardevati pred predstavnik tujih in domačih uglednih firm.

Po slavnosti v Domu JLA so gostje in udeleženci proslave ogledali še razstavo Novolesovih proizvodnih programov v športni dvorani. Za to razstavo je bilo tudi med občani veliko zanimanje.

R. B.

NOVOLES »OD A DO Ž« — Ob štiridesetletnici so delavci Novolesa v novomeški športni dvorani pripravili razstavo vseh svojih programov. Takoj po otvoritvi so si jo z največjim zanimanjem ogledali vsi gostje, med katerimi so bili Novolesovi poslovni partnerji iz tujine, družbenopolitični delavci občine in delavci te največje dolenjske lesne tovarne. (Foto: J. Pavlin)

Razvoja brez ekonomike ne bo

Komunisti tovarne zdravil Krka o razvoju tovarne do leta 1995

NOVO MESTO — Novomeška tovarna zdravil Krka se je v zadnjih letih zelo hitro razvijala. Leta 1983 je bila na 132. mestu med največjimi in na drugem mestu med farmacevtskimi delovnimi organizacijami v Jugoslaviji, po izvozu pa je na devetem mestu v Sloveniji in prva med farmacevtskimi tovarnami v državi.

Krka je v obdobju 1976-85 kar 19-krat povečala celotni prihodek. Najhitreje je naraščal izvoz, ki je leta 1976 predstavljal 15,6 odstotka, letos, ko načrtujejo s prodajo na tujе zaslužiti 65 milijonov dolarjev, pa bo s premijami vred polovice vsega prihodka. V preteklem desetletju je Krka investirala po takratni vrednosti 4 milijarde, po današnji vrednosti pa 15 milijard dinarjev.

Kako pa v Krki načrtujejo svoj obstoj in razvoj za prihodnje desetletje do 1995? Zavedajo se, da če hočejo napredovati (načrtujejo 6- do 7-odstotno letno rast fizičnega obsega), morajo voditi pravilno razvojno, naložbeno politiko pa skrbeti za izobraževanje, znanstveno-raziskovalno delo, standard delavcev itd. Vse to obsega dolgoročni plan. Temeljna naloga v prvih letih novega planskega obdobja,

ko pa jo izvajajo že letos, je sanacija virov obratnih sredstev.

● O dolgoročnem razvoju Krke do leta 1995 so govorili komunisti Krke na zboru 13. junija na Otočcu in sprejeli usmeritve za ta razvoj. V njih so tudi neuresničene naloge s takega zbora ob koncu leta 1983, ki so jih pregledali na začetku zbora.

Še večji pomen, kot ga že ima, je v planu razvoja dobila razvojno-raziskovalna dejavnost. Krka načrtuje do leta 1995 doseči vsaj odnos pol-pol med lastnimi in kooperantskimi proizvodi, predvsem z večjim lastnim razvojem na področju farmacevtike. Razvijali bodo tisto, za kar imajo možnosti, predvsem nove tehnološke postopke in patente za kemijsko sinte-

zo in fermentacijo, tehnologijo za farmacevtske in veterinarske proizvode ter proizvode splošne rabe in kozmetične izdelke.

Krkina prednostna dejavnost ostaja proizvodnja zdravil. Zanj načrtujejo najmanj 8-odstotno rast, sicer pa mora na lastni surovinski bazi in razvojno-raziskovalnemu delu. Druga pomembna dejavnost je proizvodnja farmacevtskih surovin, ki je tudi najbolj izvozno usmerjena. Pomembna bodo seveda tudi vsa druga področja: veterina, kozmetika pa dejavnost zdravilnih zelišč, gostinstvo-turizma in zdravilška dejavnost ter proizvodnja izolacijskih materialov, ki mora najprej postati rentabilna. Zelo pomembna v načrtu razvoja je izvoz.

Najnужnejših investicijskih potreb je v Krki po sedanji vrednosti za 15 milijard dinarjev. To ni malo. Zadeve bodo reševali postopno in iskali sovlagatelje.

Z. LINDIČ — DRAGAŠ

ZMAGALA BUKOVICA

RIBNICA — Na občinskem gasilskem tekmovanju za memorial Matevža Hačeta, ki je bilo 16. junija v Ribnici, je zmagala GD Bukovica, 2. GD Dolenja vas, 3. GD Ribnica itd. Prve tri ekipe so se uvrstile na regijsko tekmovanje za memorial Matevža Hačeta.

ZAKLJUČNI NASTOP

KOČEVJE — Ob zaključku šolskega leta je Glasbena šola Kočevje 18. junija priredila v dvorani stare gimnazije zaključni javni nastop. Na njem so izvajali program učenci te šole.

»Ribnica med NOB«

Gradivo za zbornik zbrano — Borci o volitvah

RIBNICA — Borci ribniške občine so na nedavni seji občinske konference ZZB NOV med drugim sklenili, da se bodo vključili v pripravo občinskih planov, tudi dolgoročnega, in sicer predvsem na področju socialne dejavnosti. Prizadevno bodo sodelovali tudi v pripravah na skupščinske volitve in v razpravah o preoblikovanju krajevne skupnosti Ribnica.

Ugotovili so, da sta uspešno delah komisija za spomeniško varstvo in zgodovinska komisija, ki sta že pripravili gradivo za zbornik »Ribnica med NOB«. Za zbornik, ki bo izšel še letos, so prizadevno zbirali gradivo tudi člani odbora aktivistov OF od Barja do Kolpe.

Dogovorili so se tudi, da bodo organizirali zbor medvojnih aktivistov in članov sindikata na Travnici gori. Aktivistom bodo ob tej priložnosti podelili tudi spominske značke.

Krajevna skupnost Ribnica bo na območju ribniškega gradu postavila spominsko ploščo, na kateri bodo napisana imena padlih borcev, umrlih internancev, ustrejenih talcev in drugih žrtev fašističnega terorja.

Z. L. — D.

Mirna: pridobitve za praznik

Mirenčani zaključili praznovanje krajevnega praznika — V znamenju delovnih zmag — Priznanja

MIRNA — Pretekli petek in soboto so tu zaključili praznovanje krajevnega praznika, ki je spet minilo v znamenju delovnih zmag. Krajani iz te krajevske skupnosti so namreč spet dobili nekaj pridobitev, ki pomenijo nov korak v razvoju krajevske skupnosti.

Po prvih športnih tekmovanjih, ki so se odvijala pretekli teden, je bila v petek slavnostna otvoritev prenovljene zdravstvene postaje, kjer je vgrajena pomoč vsega trebanjskega združenega dela. Zvečer je bila v domu TVD Partizan slavnostna akademija, kjer sta govorila predsednik sveta krajevske skupnosti Mirna Maks Kurent in predsednik krajevske konference SZDL Martin Kašič. Maks Kurent je opisal

doseganje izvajanja programa samoprisklepa in naloge v prihodnjih letih. Seveda ni mogel mimo ugotovitve, da je krajevna skupnost ponovno naredila korak naprej. V zadnjem času so zgradili novo mrliško vežico, v končni fazi je izgradnja telefonskega omrežja itd. Na akademiji, za katero so program pripravili učenci osnovne šole Zapadnodolenjski odred in KUD Svoboda Mirna, so najzaslužnejšim krajanom podelili priznanja krajevske skupnosti. Prejeli so jih: Vilibald Buchberger, Ignac Dežman, Rudolf Žibert, Marko Sodja, Franc Knez, Veljko Kolenc, Aleksander Zakrajšek, Justi Pančur, Emil Toman, Planinsko društvo Mirna in skupnost borcev Zapadnodolenjskega odreda. Poleg tega je predstavnik skupnosti borcev 3. bataljona VDV podelil mirenski osnovni šoli plaketo 1. brigade VDV.

J. S.

ČRNOMALJSKA BRIGADA POPOLNA

ČRNOMELJ — Mladinska delovna brigada »Milke Šobar—Nataše« iz Črnomlja bo letos delala od 7. julija do 3. avgusta na zvezni MDA »Negotin 85« in sicer v okviru kemične industrije Prahovo pri rekonstrukciji železnih tirov in betonskih poti. Za brigado, ki mora tokrat šteti 50 brigadirjev, je veliko zanimanja, tako da je popolna. Razen nekaj po stažu starih brigadirjev, ki prihajajo iz delovnih organizacij in predstavljajo jedro brigade, so skoraj vsi srednješolci, predvsem študenti. Da letos skoraj pri evidentiranju brigadirjev niso imeli težav, v Črnomlju pripisujejo temu, da bo v okviru MDA Negotin organiziran tudi obisk Romunije in ogled Đerdapa.

pred tridesetimi leti, je bilo več kot uresničeno, gasilska zveza in društvo so danes lahko zgled mnogim drugim podobnim organizacijam.

»S ponosom lahko ugotovimo, da je gasilskim društvom predvsem z lastnim delom, lastnimi sredstvi ter odpovedovanjem zmožnosti in mobilizacijo delovnih ljudi, organizacij združenega dela ter občanov uspelo na področju varstva pred požarom doseči izreden uspeh, napredek in zaupanje.« Tako je zbrane gasilce po končani nedeljski povorki na novomeškem Glavnem trgu v imenu pokrovitelja pohvalil slavnostni govornik Jože Suhadolnik, predsednik izvršnega sveta.

POKAL ŠESTKRATNEMU ZMAGOVALCU — Po paradi in slovesnostih na Glavnem trgu so podelili tudi pokale in priznanja najboljšim gasilskim desetinam. Največji pokal je prejela desetina GD Lakovnice, ki je letos že šestič zapored zmagala na gasilskem avtorallyju.

Osrednji del slavlja je bilo razviteje prapora občinske gasilske zveze, za katerega so prispevale sredstva mnoge delovne organizacije, društva in posamezniki. Mnoge desetine, ki so sodelovale tudi v paradi, so najbolj pričakovane podelitve priznanj in pokalov za najboljše na letošnjem tekmovanju in tradicionalnem avtorallyju.

Praznovanju tridesetletnice zveze je bila posvečena tudi slavnostna akademija v soboto zvečer v Domu JLA. Vsem zaslužnim za razvoj te humane dejavnosti, ki je poleg Rdečega križa nepogrešljiva pri delu civilne zaštite, so podelili priznanja. Večer so strelili pionirji iz osnovne šole Milke Šobar; Nataše in pevci gasilskega društva iz mihela.

J. PAVLIN

SESTRE PRI OGENJCI

LOŠKI POTOK — V soboto, 15. junija, je nekdanjo partizansko bolnišnico Ogenjca obiskalo 354 medicinskih sester univerzitetnega kliničnega centra iz Ljubljane, ki je pokrovitelj te bolnišnice.

Uresničeno poslanstvo zveze

Tridesetletni jubilej občinske gasilske zveze — Med 5400 člani je več kot 1000 mladih — Gasilci so lahko zgled mnogim ostalim društvom in organizacijam

NOVO MESTO — Občinska gasilska zveza Novo mesto, ki je minulo soboto in nedeljo praznovala svoj 30-letni jubilej, je ena najmočnejših tovrstnih organizacij v Sloveniji, saj združuje 56 prostovoljnih in 6 industrijskih društev ter 4 društva »mladi gasilec« v osnovnih šolah. Vsa gasilska dejavnost se odvija v 57 gasilskih domovih, ki so jih člani društev zveze obnovili in zgradili v zadnjem desetletju. Med 5400 člani je kar 1000 mladih, kar je še posebej spodbudno.

Novomeško gasilsko društvo ima v občini najdaljšo tradicijo in je že pred desetimi leti praznovalo 100-letnico

ustanovitve. Občinska gasilska zveza je bila ustanovljena 14. avgusta 1955. Poslanstvo zveze, ki je bilo zapisano

Ob tem, ko je 65% gospodinjstev v državi še vedno bolj ali manj neposredno navezano na kmetijstvo, pa vendarle 66% gospodinjstev samo za hrano porabi polovico ali več svojega družinskega proračuna. V času, ko inflacija narašča po 75-odstotni letni stopnji, je zato spet slišati glasove o končnosti vsesplošne »zamrznitve« cen. Strah pred tem je pomenu mnogih eden pomembnih pospeševalcev inflacije pri nas. Sicer pa to jasno dokazujejo tudi podatki o »poletu« cen po vsaki odmrznitvi. Gospodarstvo se torej želi zavarovati in v nove cene svojih proizvodov vračunava tudi morebitno »zamrznitev«.

● Iz dobro obveščenih krogov prihajajo zagotovila, da je ZIS odločno proti temu ukrepu. Toda ZIS hkrati opozarja, da nekatere poteze, zlasti republik in pokrajin, kot edino možnost narekujejo prav zamrznitev cen. Dejstvo je, da bi bile posledice za nadaljnji razvoj države in uresničevanje programa stabilizacije tragične, če bi do tega res prišlo, toda mar nima tudi takšno gibanje inflacije, kakršno je zdaj, katastrofalnih rezultatov?

Nič čudnega torej, da so se povsod po državi, kjer so le to mogli, odločili za povečanje osebnih dohodkov in začeli loviti inflacijo za rep. Tako se osebni dohodki v zadnjem času nekoliko bolj uspešno kot doslej bojujejo z draginjo. Nepopolni podatki prvih treh mesecev namreč kažejo, da se dohodki po petletni »križi« popravljajo: do konca marca so se realno zmanjšali le za 2,3% (lani za 6%, leto poprej pa za rekordnih 10%).

Znano je, da se je industrijska proizvodnja v prvem trimesečju letos povečala le za 2% — polovico manj od planirane, in tako nekateri delovni kolektivi delijo nezaslužen denar. Namesto večje proizvodnje in produktivnosti dvigujejo cene, da bi lahko povečali OD. Vendar tega zaradi polnih skladišč ne bodo mogli dolgo delati.

VINKO BLATNIK

Ljubljansko pismo

Delijo tudi nezaslužen denar

Kakor kdo more, lovi inflacijo za rep

LJUBLJANA — Zadnje čase zelo veliko govorimo in pišemo o upadanju življenjske ravni, omenjamo povprečja, ki to potrjujejo, hkrati pa prav ta povprečja kažejo, da še vedno nismo prišli do spodnje meje vzdržljivosti — v povprečju seveda. Osebnih dohodki in pokojnine so realno vedno manjše, govori pa se o dodatnih (sivih) dohodkih prebivalstva, o dohodkih od obresti na devizno varčevanje, o rezervah denarnih sredstev, ki jih ljudje porabljajo. Obseg nakupov v trgovinah, ki je bil do nedavnega samo malo manjši kot prej, je bil kazalec precej višjega standarda od tistega, ki bi izhajal iz sicer vedno manjšega dohodka prebivalstva.

Posledica takšnega recepta za ozdravitev gospodarskega stanja, kakršnega uporabljajo gospodarski instrumentarji kapitalističnega sveta oziroma visoko razvitih držav, je pri nas lahko samo visoka inflacija, padec življenjske ravni, razvrednotenje dinarja. Kaj smo doslej s tem dosegli?

Kot kažejo raziskave, ima nekaj nad polovico gospodinjstev (56% ali 3.580.000) povprečne denarne dohodke. To povprečje pa je le malo nad ravnijo dohodka, ki ga ocenjujemo kot nujnega, kot minimum za preživljanje. Standard, ki je ocenjen kot normalen, zahteva cela 44 odst. denarnih dohodkov več, kot je dejansko povprečje, luksuzni standard pa 150 odst. več.

Vsak deseti izdelek na Kitajsko

Na novinarski konferenci v črnomaljskem Gorenju spregovorili o razvojnih možnostih tozda — Veliko povpraševanje po njihovih kompresorjih

ČRNOMELJ — V črnomaljskem Gorenju, enem od sedmih tozdv delovne organizacije Gospodinjiskih aparatov soza Gorenje, so začeli s poskusno proizvodnjo kompresorjev leta 1981, ko so izdelali dobrih 44 tisoč izdelkov. V letošnjem letu jih bo iz njihove tovarne prišlo 541 tisoč, s tem pa se bodo približali letni proizvodnji 600 tisoč kompresorjev, kolikor je polna zmogljivost tovarne.

To pomeni, da bodo letos izdelali kar 135 tisoč kompresorjev več kot preteklo leto, za to pa se morajo zahvaliti rednejši preskrbi idrijske Iskre z elektromotorji, na osnovi česar so v drugem letošnjem četrtletju začeli z delom v dveh izmenah. Razveseljivo

je, da bodo desetino izdelkov izvozili na Kitajsko, zelo veliko povpraševanje pa je tudi iz Egipta in Italije, tako da bi lahko izvozili prav vse kompresorje, če bi želeli ustreči tem tretjim kupcem. Eden od glavnih razlogov, da je za črnomaljske kompresorje veliko zanimanje tudi v tujini,

je, da bodo desetino izdelkov izvozili na Kitajsko, zelo veliko povpraševanje pa je tudi iz Egipta in Italije, tako da bi lahko izvozili prav vse kompresorje, če bi želeli ustreči tem tretjim kupcem. Eden od glavnih razlogov, da je za črnomaljske kompresorje veliko zanimanje tudi v tujini,

Nova cisterna

Gasilci Sv. Gregorja proslavili 85-letnico

Sv. GREGOR — V nedeljo, 16. junija, je bil pri Sv. Gregorju praznik domačih gasilcev, ki so slavili 85-letnico obstoja svojega gasilskega društva, in Civilne zaštite občine Ribnica.

Svečanost je otvoril predsednik gasilskega društva Sv. Gregor Alojz Oblak, ki je podelil tudi priznanja za služni gasilec. Občinska gasilska priznanja pa je podelil predsednik OGZ Alojz Kos. V imenu SIS za požarno varnost je govoril njen predsednik Anton Šobar, v imenu krajevske skupnosti Sv. Gregor predsednik skupščine KS Stanko Lovšin, v imenu občinskega štaba civilne zaštite pa njegov predsednik Alojz Marolt, ki je podelil tudi priznanja zaslužnim pripadnikom CZ. Nagrado gasilskega društva Sv. Gregor pa je prejel njegov častni član Anton Šobar, ki praznuje 80-letnico življenja.

Na svečanosti so krstili gasilsko cisterno in gasilski avtomobil s priklopicom, kupili so ju v glavnem s prispevki gasilcev in krajanov, ki so v ta namen darovali 170 kubikov lesa, delovni organizaciji in SIS za požarno varnost občine Ribnica.

● V bodoče se črnomaljskemu tozdu Kompressorji odpirajo nove možnosti razvoja, so poudarili na tiskovni konferenci v tukajšnjem tozdu pretekli četrtek Peter Petrovič, predsednik poslovnega odbora Gospodinjiskih aparatov, njegova pomočnika Oto Slemenik in Milan Jeršič ter vodja tozda Leopold Pucelj.

NOV KOMBI S PRIKOLICO — Na fotografiji je novi gasilski kombi prikolico gasilskega društva Slemenka in njegovi botri. Kombi, prikolico 3200-litrsko cisterno je dobilo GD za svojo 85-letnico. (Foto: Primož)

ČESTITKE — Letos so podelili 27 Krkinih nagrad študentom in 11 nagrad učencem usmerjenega izobraževanja. Med nagradjenci je tudi Novomeščanka Barbara Bajc (na sliki).

Spodbuda za ustvarjalnost

15. Krkine nagrade

OTOČEC — Novomeška tovarna zdravil Krka je praktično vseskozi posvečala veliko pozornost lastnemu razvojno-raziskovalnemu delu. Brez tega bi verjetno ne bila to, kar danes je, npr. druga med 14 jugoslovanskih farmacevtskih tovarnami, deveta med slovenskimi izvozniki itd.

Letošnja, 15. podelitev Krkinih nagrad, ki je bila pretekli tork na Otočcu, je bila še slovesnejša kot sicer. Mladim raziskovalcem sta o Krki, pa o pomenu razvojno-raziskovalnega, znanstvenega in ustvarjalnega dela govorila predsednik poslovnega odbora Krke Miloš Kovačič in predsednik sveta Krkinih nagrad mrg. Miha Japelj. Letošnji dobitniki Krkinih nagrad pa so pri študentih za 27 nagrad Mateja Arneš in Moica Jan, Janez Kerč in Hirjana Stare, Janez Majzelj, Zdenka Medja, Maja Merljak, Petre T. Miloševski, Tatjana Narandja, Janez Plavec, Aleksander Selčan, mil Škrinjarič, Breda Verbovšek in Petra Košič, Milla Viceji, Janez Vrtovec, Alenka Zajc, Rok Zupet, Aleksandra Dejanovič. Za 11 raziskovalnih nalog pa so dobili Krkine nagrade naslednji učenci dolenjskih šol, usmerjenega izobraževanja:

Aleš Bajt, Matej Berbernik, Aleš Avsec in Roman Novak, Eva Bevc, Marta Bobnar in Matej Omerzel, Moica Draginc, Marija Bukovec, Nada Stepan in Palmira Šušek, Andreja Judež, Sara Oberžnik in Urška Pape, Uroš Kastelic, Vojko Božič in Gregor Božič, Igor Kirar in Mirko Fifolt, Tomaz Kompan, Gregor Slaninik in Robert Skobe, Magda Lekša, Alenka Sintič, Nataša Moravec, Aleksandra Matjašič, Borut Matjašič, Marko Rems in Tanja Prvašek, Milena Staniša, Neli Turk in Maja Lapajnc, Anica Vidmar, Ivanka Pečarič, Magda Gerontič, Marija Hočevar.

Z. L. — D.

128 milijonov za boljša polja

Na dragatuškem polju se je letos začela melioracija in zložba 540 hektarov zemljišč — Prihodnje leto bodo sejali pšenico že na komasiranih poljih

ČRNOMELJ — Na dragatuškem polju se bo letos začela hidromelioracija, agromelioracija in komasacija na 540 hektarih zemljišč oz. več kot 2.800 parcelah, ki jih ima v lasti 512 lastnikov ali solastnikov. Na teh zemljiščih bo po regulaciji Podturenske urejen tudi sistem drenaž, apnjenje in založno gnojenje ter izboljšan dostop in prevoz na kmetijske površine.

Melioracije bodo izvajali z enkratnim posegom na celotnem območju in bo končana z drenažo leta 1987. Sredstva za melioracijo (110 milijonov dinarjev) zagotavljajo Zveza vodnih skupnosti Slovenije, črnomaljska kmetijska zemljiška skupnost, črnomaljski sklad za intervencije v kmetijstvu ter lastniki, uporabniki zemljišč s svojim delom. Slednji lahko poravnajo svoje obveznosti tudi z odstopom ustreznega dela svojega zemljišča, upoštevajoč njegovo vrednost pred melioracijo. Lastniki in uporabniki polj na melioracijskem območju bodo oproščeni tudi plačila občinskega davka iz kmetijske dejavnosti od teh parcel za čas, ko bo potekala melioracija, največ pa za pet let. V komasirani zemljišča

pa so oproščeni omenjenega davka v višini 50 odst., vendar prav tako le v času komasacijskih del ali največ za tri leta. Zato pa bodo morali lastniki plačevati investitorju, črnomaljski kmetijski zadrugi, uporabno za hidromelioracijske naprave.

INVENTURA VINSKE VIGREDI

METLIKA — V treh dneh letošnje Vinske vigrade, največje belokranjske in dolenske turistično-vinogradniške in kulturne prireditve, je znašal skupni promet 8,4 milijona dinarjev, stroški pa 6,3 milijona dinarjev. Številni obiskovalci so v tem času popili natančno 9.849 litrov vina, več kot 6.000 l nealkoholnih pijač, do kosti obrali 49 jančkov in 17 odojkov in zraven pomlatili več kot 700 kil kruha. Največ so iztržili prav s pečenko — 1,4 milijona dinarjev, od osmih stožnic pa so imeli največ prometa na stojnici Kmetijske zadruge — 1,1 milijon dinarjev. Na stojnicah je v treh dneh delalo najmanj dvesto ljudi in tem naj bi razdelili 15 odsto, od ustvarjenega prometa, ostali dohodek pa bodo namenili za zagon stroškov za prihodnjo Vigrad, nekaj pa tudi za ureditev vinotek v metliški grajski kleti.

Hkrati z melioracijo bo potekala tudi komasacija kmetijskih zemljišč, ki je obvezna. Idejna zasnova ureditve komasacijskega območja bo mesec dni razgrnjena na sedežih krajevnih skupnosti, kjer bodo udeleženci lahko izrazili svoje želje in pripombe, na podlagi katerih bo izvedena zložba. Predvidevajo, da bo komasacija, ki bo veljala 18 milijonov dinarjev, zaključena prihodnje leto, tako da bodo kmetje pšenico že sejali na novih parcelah.

V Črnomlju opozarjajo na pogodbe o prenosu zemljišč, ki niso bile izvedene. Že pred dvema letoma so namreč komasacijskim udeležencem predlagali, naj pregledajo svoje parcele in ugotovijo, če je vse v redu, a tega ni storil nihče. Tako bodo sedaj tam, kjer ne gre za sporne zadeve, komasacijski udeleženci dali izjave, na podlagi katerih bo izvršen prenos zemlje. Če pa je stanje sporno, bo ostalo takšno, kakršno je zapisano v zemljiški knjigi.

M. BEZLEK

VABILO VINOGRADNIKOM

Društvo vinogradnikov Dolenske, podružnica Cerklje, organizira že tradicionalno srečanje vinogradnikov podružnice. Letošnje bo v soboto, 29. junija, v Belinju nad Vrhovsko vasjo s prijátkom ob 15. uri. Po uvodnem strokovnem predavanju o negi vinograde po pezebi in izmenjavi izkušenj o ravnanju vinogradnikov od podobnih katastrofah bo zabavni del prireditve.

Stiska v trgovini »Seme«

Črnomelj: prodajalna nima ustreznega skladišča

ČRNOMELJ — Črnomaljska poslovalnica beogradskega podjetja »Seme« ni poznana le po dobri založenosti, prijaznosti prodajalk, ki poleg prodaje blaga ponudijo tudi brezplačne nasvete, ampak tudi po veliki prostorski stiski.

skromnem skladišču prostora hitro zmanjka, da blago z novo pošiljko zalozijo, pa morajo znova premetavati vreče ali škatle. V tej prostorski stiski pa ni priznane seno niti kupcem, ki se morajo v prodajalni izogibati blagu. Težave pa so v prodajalni tudi zato, Marica pove, da iz njihove trgovine nobena stranka ne odide praznih rok, vendar pa kljub temu da je promet velik, niso dosegli načrtovane prodaje prav zaradi pomanjkanja skladišč. »Umetnih gnojil bi lahko prodali na tone, a v skladišču ni prostora zanje. Zato gremo toliko bolj na roke vrtičkarjem, ki potrebujejo manjše količine blaga«, pove Romškova. Kot je povedala Marica, se kažejo možnosti, da bi gradili novo prodajalno, želijo pa si, da bi bilo to čimprej.

B. M.

Pšenica letos dobro kaže

Dež je prišel v zadnjem času — Obveza bo izpolnjena — Koruzo so morali ponovno sejati

METLIKA — Metliška Kmetijska zadruga je s svojimi kooperanti doslej sklenila nekaj več kot 640 proizvodnih pogodb, in to za 860 ton krompirja, 1.980.000 litrov mleka, 246 ton mesa, 1.190.000 kilogramov grozdja (vendar je zaradi pezebe jasno, da ga bo veliko manj) in 386 ton pšenice.

Pšenico so v metliški občini posejali na okoli 350 hektarjih, obveza te bel. kranjske občine do republiške »skupne kašče« pa je za letos 450 ton, se pravi, da bodo glede na sklenjene pogodbe in s pšenico, ki jo bodo poželi na zemljiščih Kmetijske zadruge, tudi letos vsaj izpolnili, če ne že spet celo presegli sprejeto obveznost.

Zadnji dež je bil nadvse potreben, saj so se zlasti v nižinskem predelu občine na pšenici že poznali učinki dolgotrajne suše. Če bo vreme še naprej ugodno, bo letošnja žetev v Beli krajini zelo dobra.

Koruzo pa je posejana na 700 do 750 ha zemljišč, a je je od letošnje prve setve zaradi izredno slabega vremena in snega precej propadlo, tako da je večina kmetov koruzo ponovno sejala.

A. B.

NA DOM LAHKO PRIDEJO, SAMO DRAŽJE BO

BREŽICE — Posavski veterinarski zavod namerava letos razširiti osemenjevanje krav na domu. Zdjaj opravlja to v krajevnih skupnostih Artiče, Brezina — Bukošek, Dobova, Kapele, Globoko, Krška vas, Velike Malence — Mrzlava vas, Čatež, Jesenice in Velika Dolina. Za teže dostopne kmetije v hribovskih predelih Bizeljskega, Sromelj, Pečie in Pišec so določene osemenjevalne postaje v Župevcu, v Stari vasi, na Bizeljskem, v Podgorju v Volčjem, v Zgornji Pohanci in v Pečicah. Če bodo na zavodu hoteli ustreči želji rejcev po poslednem osemenjevanju krav v vseh zasebnih hlevih, do katerih je možno zabi z avtomobilom, bodo morali zaposliti še enega veterinarja in mu dati stanovanje. To lahko izpeljejo, vendar bodo storitve dražje. Rejci pripominjajo, da nič zato, da raje plačajo, kot da bi vodili cest nevarne krave na oddaljene osemenjevalne postaje in se s tem izpostavljali nevarnosti.

Glasotika

prosto razvija, če kan ne zapira površja vina pred zrakom.

Da se vino v sodu ne pokvari priporočajo vse kletarske knjige kot eno glavnih kletarskih opravil dolivanje vina. Težava je v tem, da ustreznega vina za dolivanje mali vinogradniki nimajo na voljo, in tu strokovni nasveti nič ne pomagajo. Delna rešitev je v tem, da vino iz večjega sode, takoj ko ga nameravamo načeti, pretočimo v manjše posode, seveda če jih imamo. Zato priporočamo vinogradnikom, naj poleg večjih sodov imajo v kleti še nekaj manjših sodov (50, 100, 200 litrov), v katere bodo lahko raztočili vino iz načetega večjega sode. Zelo praktično so tudi večje steklene, v novjšem času tudi plastične posode (baloni) po 5, 10, 20 do 50 litrov, v katerih lahko hranimo ostanke vina po raztoku iz večjega sode. O drugih nadomestilih za dolivanje vina sem pisal na tem mestu 22. novembra 1984. Toda žveplo, ki ga v ta namen uporabljamo je pogosto vzrok, da je vino prežveplano, vendar je to še vedno boljše, kot če se nam vino pokvari.

● Vladislav Polak in Slobodan Jović v knjigi »Spravljanje vina u domačinstvu« (Beograd 1983, založba Nolit) kot nadomestek za dolivanje vina priporočata, to da v prazni prostor nad vinom nalijemo parafinsko olje ali tekoči dušik. Sloj parafinskega olja naj znaša 5 do 8 cm. Na ta način je vino zaščiteno in se pod tem slojem čisti. Istemu namenu služi še ogljikov dioksid (CO₂) iz sifona, kar največkrat uporabljajo za zapornitev praznega prostora nad večjimi steklenicami (baloni).

Shranjevanje manjših količin vina v steklenicah je najboljši način ohranitve vina pred okvarami. Iz steklenic lahko vino dolivamo, zelo praktično so za sprotno porabo vina. O tem pa prihodnjič.

T. D.

370 OVAC

ČRNOMELJ — V črnomaljski občini vlada veliko zanimanje ovčarjev za poletno pašo njihovih ovac na višinskih pašnikih, vendar lani v kmetijski zadrugi niso našli pastirja, zato so ovce ostale doma. Letos so uredili tudi to, tako da se je v začetku maja začelo pasti na Toplem vrhu in Blatniku 370 ovac osmih lastnikov, ki so se združili v pašni skupnosti, ustanovljeni v okviru kmetijske zadruge.

Vse boljše mleko

Najčistejše oddajajo mladi kmetje

KOČEVJE — Kočevska mlekarja je v okviru Ljubljanskih mlekar »izravnalni« obrat, v katerem proizvajajo sire gavda ter roški in grajski sir. Mleko vedno bolj izkoriščajo. Tako so leta 1981 porabili za kilogram sira 10,34 l mleka, lani pa le še 9,60 l. Proizvodnjo sira so v tem obdobju nekoliko zvečali.

Odkup mleka na domačem območju je v zadnjih štirih letih nekoliko upadel, zato pa ga dobivajo vedno več iz ostalih odkupnih območij in v občini Novo mesto, Metlika in Ribnica.

Vodja kočevske mlekarne Franc Hribar nam je povedal, da se kakovost mleka iz leta v leto izboljšuje. Naši standardi sicer dovoljujejo 3,5 milijona bakterij v mililitru mleka, a mlekarji žele, da bi bilo bakterij še manj, saj je v Avstriji dovoljeno za isto količino le 800.000 bakterij in še to, menijo tam, je preveč. Tudi prisotnost zaviralnih snovi v mleku se popravlja.

Včasih so opravljali skupno testiranje mleka na posamezni odkupni postaji. Pred kratkim pa so uvedli testiranje vzorcev mleka na čistoto za posamezne kmete, ki prodajajo mleko, in to dvakrat na mesec. Zdjaj pa nameravajo uvesti še test za ugotavljanje skupnega števila bakterij. Tako izboljšujejo svežino mleka. Kmetje spoznavajo, da niso spodbujeni samo za količino oddanega mleka in njegovo maščobo, ampak tudi za higieno kakovost mleka. Doseganje meritev na območju Predgrada in Starega trga so pokazale, da mladi kmetje oddajajo boljše mleko kot starejši.

J. PRIMC

Kmetijstvo

Stekline ni več

Obolevajo pa čebele — Tudi mastitisa vedno več

RIBNICA — V ribniški občini ni več stekline. Tako ugotavlja veterinarska inšpekcija v svojem poročilu, o katerem je razpravljala na zadnjih sejah zborov tudi občinska skupščina Ribnica. Zadnji primeri stekline so bili odkriti spomladi lani, zato je območje občine Ribnica razglašeno za prostor stekline. Nevarnost pa še ni povsem minila, saj se iz Avstrije širi nov val.

Inšpekcija pa prizna, da ne pozna stanja varože pri čebelah, vendar domnevajo, da je ta bolezen zelo razširjena v ribniški občini, saj je tudi v sosednjih občinah. Letos bodo zato potrebni posebni ukrepi. Odkrili pa so hudo gnobilno čebelje zalege, in sicer na Gori. To bolezen so zatrli, a bodo v kratke opravili še en kontrolni pregled.

Narašča pa število primerov mastitisa, kar je odraz neustreznega ravnanja z molznicami. Na področju higijene živil veterinarska inšpekcija lani ni odkrila večjih nepravilnosti, pač pa le nekaj manjših v podeželskih trgovinah.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

NOVOMESTO — Kljub deževnemu vremenu je bila ponedeljkova tržnica dobro založena. Naprodaj je bilo veliko sadja. Za gozdne jagode in borovnice so ženske zahtevale 300 din (za liter, vrtno jagode so veljale 300 din kilogram, češnje hrustavke so imele enako ceno. Za kilogram kolerabe so morali kupci odšteti 200 din, za kilogram karfijole pa 250 din. Jajca so bila po 22 din, solata pa po 200 din kilogram.

Sejmišča

NOVO MESTO — Ponedeljkovo sejmsko dogajanje je skrojilo slabo vreme. Naprodaj je bilo vsega 163 prašičev, od tega 63 starih 7 do 10 tednov, 100 pa starih 10 do 12 tednov. Novega lastnika je dobilo 48 živali. Mlajše so bile po 5.000 do 8.000 din, starejše pa po 8.000 do 10.000 din.

BREŽICE — Na sobotni sejem so rejci pripeljali 369 prašičev, starih do 3 mesece. Prodali so jih 202. Kilogram žive teže je stal 380 din.

Kmetijski nasveti

Za okužene grme ni milosti

Pridelovanje semenskega krompirja je iz znanih razlogov hvalevredno, strokovno pa zahtevno opravilo. Že saditev je drugačna; ker je treba stremeti k večjemu številu (drobnejših) gomoljev, mora biti sadilna razdalja v vrstah manjša. S tem se zgosti sklop rastlin, kar poveča nevarnost glivičnih bolezni. Semenski krompir je treba razen tega predvsem obvarovati listnih uši, prenašalk virusnih bolezni.

Na Dolenskem, predvsem na območju trebanjske zadruge, je precej pridelovalce semenskega krompirja, zato bodo prišla prav navodila, ki nam jih sporoča Kmetijski inštitut Slovenije.

Že doslej je bilo potrebno vsaj nekajkrat pregledati krompirjeve nasade in izločiti vse vidno z virusi okužene grme. To je potrebno nadaljevati vsaj enkrat na teden. Ko okužene rastline izločamo, moramo paziti, da sami z neprevidnim delom ne raznašamo virusnih bolezni po nasadu niti ne otramoso listnih uši z izpuljenih grmov.

Ni dovolj, da izpulimo le okužen grm, potrebno je odstraniti tudi gomolje, ne le stare, marveč tudi na novo zrasle. Najbolje je, da odstranjene rastline takoj vstavimo v plastične vrečke, jih odpeljemo dovolj daleč od nasada, tam kompostiramo in s tem odstranimo izvor širjenja okužbe. Še najslabše bi bilo, če bi izpuljene grme puščali kar na njivi, saj bi bilo to tako, kot da bi s sitom zajemali vodo.

● Izločanje okuženih grmov je odgovorna in nujna naloga vseh pridelovalcev semenskega krompirja. Potrebna je vse do konca rasti, to je do roka, ki je določen za prekinitev vegetacije. Tse je odvšen od pojava krilatih oblik listnih uši in ga strokovna služba ugotavlja vsako leto posebej.

Prekinitev rasti mora biti popolna, doseči jo je moč z 2- do 3-kratnim škropljenjem z regionom v presledku nekaj dni. Tretje škropljenje je potrebno le v primeru, če začno odganjati novi poganjki, ki so zelo nevarno vstopno mesto primarnih okužb, tako pravi v svojem napotilu strokovna služba Kmetijskega inštituta.

B. B.

Voda še enkrat več
Od 1. julija nove cene komunalnih storitev

NOVO MESTO — Izvršni svet, pristojen za določanje cen komunalnih storitev, je 11. junija potrdil predlog za nove cene vodarine, kanalizacije, odvoz smeti in čiščenje odpadnih voda. Kljub natančnemu proučevanju izgube v Komunalni ni drugega izhoda.

Tako je sklenjeno, da se od 1. julija dalje vodarina za gospodinjstva podraži od 15 din na 30 din za kubik vode, pri čemer je sama voda le za 7 din dražja, priračunana pa sta pri vsakem kubiku zneska za potrebno vzdrževanje vodovodnih sistemov in namenski znesek za zamenjavo števec. Slednjega zahteva ustavno sodišče. Za uporabnike v družbenih dejavnostih bo nova cena vode 34 dinarjev (doslej 17 din) za gospodarstvo pa 54 din (doslej 22 din).

Kanalizacija, ki je doslej zasebna potrošnica velja 9,50 din, ima novo ceno 13 dinarjev; odvoz smeti pa se od 2,60 din podraži na 4 din. Čiščenje odpadnih voda so gospodinjstva do zdaj plačevala po 2 din, nova cena znaša 2,80 din, združeno delo pa bo v ta namen plačevalo kar 14,50 dinarjev.

V splošnem so pri določanju novih cen upoštevali stališče, naj bodo podražitve za gospodinjstva čim blažje, močnejše pa za uporabnike komunalnih storitev v gospodarstvu.

R. B.

ŠENTJERNEJ DOBI ULICE

ŠENTJERNEJ — Ker je Šentjernej zadnja leta postal znatno večji, predlagajo, naj bi kraj dobil 17 ulic. Imena zanje bodo predlagale tamkajšnje družbenopolitične organizacije, o njih pa bo v krajevni skupnosti in SZDL širša javna razprava. Osrednji šentjernejski trg naj bi po prvih predlogih dobil ime Trg Gorjanskega bataljona, cesta proti Pleterjam naj bi postala Cesta oktobrskih žrtev itd.

Imena ulic bodo vsekakor povezana z lokalno zgodovino. Računajo, da bo o poimenovanju šentjernejskih ulic sklepala občinska skupščina na zadnjem zasedanju pred počitnicami.

V POVRAČILO: OD STARE KAHLE DNO

METLIKA — Belokranjski turistični in gostinski delavci so dobili bodočo nežo. Nekateri trdijo, da so si zaslužili celo ikebano. Belokranjci o tej nečastni »nagradi« skoraj ničesar ne vedo, čeprav čutilo »zasluge« zanjo vsak dan. Neobveščeni pa izvirajo iz naslednjega: ko so obvestili vesoljno Slovenijo o podelitvi bodoče neže prek televizije, je bil pokvarjen pretvornik na Mirni gori. Ko so o tem govorili na drugem radijskem programu, spet ni skoraj nihče slišal, kajti val 202 ne prodre do Belokranjcev. Nič čudnega ni, če je belokranjsko ljudstvo sklenilo podeliti ljubljanski radijski in televizijski bajti pravkar ustanovljeno oddelčje — od stare kahle dno. Integralu, ki upravlja belokranjski gostinski družbeni sektor, pa pošiljajo Belokranjci tale novonastali pregovor: Boljši privatni gostilničar na vasi kot Integral v mestu.

T. G.

Dobra zamisel o združitvi prevozov

Kaj pravijo delavci?

NOVO MESTO — O predlogu, ki ga ponujajo Gorjanci, da bi poleg prevozov za IMV uredili še prevoze za celotno združeno delo, je prejšnji tork razpravljala novomeška izvršna svet in zamisel podprli. Gre za priložnost, da bi združili vse prevozne zmogljivosti in močne kombinacije rednih in delavskih prog ter izboljšali prevoz. Celotna zamisel pa je odvisna od tega, če bo združeno delo pripravljeno združiti del sredstev za nabavo 15 novih avtobusov, kolikor bi jih Gorjanci potrebovali, poleg tistih, ki jih letos nabavljajo iz lastnih sredstev. Potrebovali bi 102 milijona dinarjev; od te vsote pričakujejo 30-odstotni kredit, preostalih 71,4 milijone dinarjev pa naj bi združili v združenem delu iz materialnih stroškov. Koliko naj bi posamezna tovarna prispevala, naj bi odločilo število delavcev, ki se vozijo v službo.

Glede predloga so te dni že stekli prvi pogovori z vsemi večjimi uporabniki delavskih prevozov. Gorjanci pa pripravljajo medtem sporazum o združenju sredstev v več inštitutih. Če bo predlog doživel podporo, bodo tudi po mestu lahko vozili z globlji avtobusi, za vse ostale prevoze pa bodo nabavljena vozila, tako da se potniki ne bodo več vozili po »sardinna« sistemu.

Kar zadeva predlog, naj bi avtomobilska postaja IMV postala osrednja avtobusna postaja za Novo mesto, so v izvršnem svetu prav tako »za«, vendar čakajo na ugotovitve prometnih strokovnjakov. Vsekakor menijo, da bi bila rešitev dobra, dokler ne bosta zgrajena nov most in avtobusna postaja po načrtu. Z časom rešitvijo pa ni mogoče odlašati, saj je znano, da so prevozna podjetja, ki opravljajo medkrajevni promet, zagrozila, da bodo konec leta 1985 ukinita postanke v Novem mestu, če dotlej ne bo postaje, kakršna mora biti po predpisih.

R. BAČER

Zaslужek samo za preživetje

Bedni osebni dohodki pod drobnogledom občinskih sindikatov

NOVO MESTO — Gospodarstvo v novomeški občini ne dosega načrtovanih rezultatov, temu primerni pa so osebni dohodki zaposlenih. Marsikje kljub nenehni rasti zasluži zadoščajo komaj še za preživetje, saj v mnogih delovnih organizacijah gospodarskega in negospodarskega področja precej zaposlenih ne zasluži niti 25 tisočakov na mesec.

Od tarnanja ni veliko koristi, pač pa bi veljalo uporabiti edino znani recept, ki daje možnost za boljše zaslužke: več in boljše delati z manj stroški. Tako so menili tudi na razširjeni seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta, ko so 12. junija obravnavali uresničevanje nalog iz republiške resolucije.

Sindikati se sicer zavzemajo za oenzivno gospodarsko politiko, s katero bi edinole lahko zaustavili padeč stvarnih osebnih dohodkov, toda življenje gre svojo pot. Pri izvozu in zaposlovanju so bili v novomeški občini konec aprila sicer doseženi rezultati v okviru nalog iz resolucije, nikakor pa ne gre v korak rast proizvodnje. Posledica tega je, da so osebni dohodki ob koncu prvega trimesečja v novomeški občini za 11 odst. zaostajali za poprečnim za-

služkom v Sloveniji. Poprečni zaslužek Novomeščanov je znašal 34.568

● Medtem ko v tovarni zdravil Krka po 1. maju nimajo več zaposlenih z zaslužkom pod 25 tisočakov, pa je bilo ob trimesečju še nad 7 odst. takih med zaposlenimi v Novoteksu, 16 odst. zaposlenih v Labodu, 17,7 odst. v tovarni obutve. Največje število zaposlenih s tako slabimi prejemki imajo v Mercatorju, kjer je 54 odst. vsega kolektiva prejemalo osebni dohodek pod 25.000 dinarjev. V panogi industrije pa so na najslabšem vsekakor v IMV in pri Pionirju (tudi vpliv sezone), saj je kar 30 odst. vseh delavcev dobivalo v kuverti pod 25.000 din.

dinarjev, od tega v gospodarstvu 33.000 din, v negospodarstvu pa

Lokacije le za premožne?

Delegati sprejeli letošnji plan novomeške stavbno-ozemljiške skupnosti — Lokaciji bodo, a zelo drage

NOVO MESTO — V srednjeročnem obdobju, ki se letos končuje, je delo okrog priprave in komunalnega opremljanja stavbnih zemljišč v novomeški občini teklo razmeroma dobro. Pripravili so zemljišča za 695 stanovanj v družbeno usmerjeni-blokovni gradnji, 411 lokacij za organizirano individualno gradnjo, 25 obrtnih lokacij in 21 lokacij za potrebe delovnih organizacij, šol, vrtcev.

Program je uresničen 83-odstotno, najslabše (71-odstotno) na področju priprave lokacij za organizirano individualno gradnjo, predvsem zaradi interventnega zakona o kmetijskih zemljiščih, sprejetega sredi obdobja, ki je zavrnil tudi uresničitev že sprejetih zazidalnih načrtov. Poleg tega povzročajo največ težav na tem področju nepravčasno izdelani zazidalni na-

črti, pomanjkljiva lokacijska dokumentacija pa seveda pomanjkanje sredstev v komunalnem gospodarstvu.

Za uresničitev programa je novomeška stavbnozemljiška skupnost razpolagala s 714,5 milijona dinarjev, od tega lani z nekaj več kot 150 milijoni, letos pa naj bi po planu — s poročilom o izvedbi lanskega načrta in analizo izvajanja programa v vsem srednjeročnem obdobju je bil sprejet na skupščini skupnosti 12. junija — gospodarila z nekaj več kot 214,6 milijona dinarjev. Pri porabi denarja spoštujemo osnovne cilje in usmeritve.

Stavbno zemljiška skupnost bo letos porabila denar za sosesko Irča

● Zadnja skupščina novomeške stavbno-ozemljiške skupnosti se je začela kar s 40-minutno zamudo. Delegatov, ki so prišli »sami od sebe«, ni bilo dovolj, čeprav so bili dan prej vsi dodatno opozorjeni, da je skupščina. Manjkajoče do sklepčnosti so morali seveda poiskati po telefonu.

O SOCIALNEM POLOŽAJU MLADIH

NOVO MESTO — V četrtek, 13. junija, je bila problemska konferenca občinske konference ZSMS Novo mesto. Na njej so združili razprave o socialnem položaju mlade generacije, ki so pred tem potekale po osnovnih organizacijah. Govorili so o vseh problemih, ki najbolj tiščijo mlade to pa so izobraževanje, štipendiranje in težak položaj šolajočih se mladine, nezaposlenost, stanovanjsko vprašanje in otroško varstvo. Izvolili so tudi 4 nove člane predsedstva OK ZSMS.

Z. LINDIČ—DRAGAŠ

ZA MALČKE IN STARŠE — V ločenskem vrtcu so 11. junija popoldne pripravili prirčen zaključek vzgojnovarsvenega leta. Zbrali so se starši otrok, prisostvovali kratkemu programu svojih malčkov, zatem pa so si ogledali izdelke in jih tudi kupovali. Nadvse zanimiv pa je bil za otroke srečelov, za katerega so sami prispevali dobitke v obliki igrač. Na malih stojnicah je bil pravi vrvež in promet kot na pravem sejmu. (Foto: R. Bačer)

Stroja za najfinejšo prejo

Za dva najsodobnejša teksturirna stroja iz Francije in potrebne klimatske naprave je Betina Kodranka odštela 30 starih milijard — 450 ton dodatne preje

METLIKA — Te dni so v Betini Kodranki začeli montirati dva nova teksturirna stroja za proizvodnjo finih poliamidnih prej. Montaža bo trajala pet tednov, tri tedne pa bodo potrebovali za zagon teh najsodobnejših, iz Francije uvoženih strojev. Ko bosta stroja konec avgusta začela redno obratovati, bosta delovala neprekinjeno po 24 ur na dan v petek in svetek in bodo na njih proizvedli na leto okoli 450 ton fine preje za izdelavo nogavic.

Celotna naložba, se pravi za oba uvožena stroja in potrebne naprave za klimatizacijo teh strojev, je veljala okoli 300 milijonov dinarjev, kar je največja Betina letošnja investicija. Večino od 450 ton fine preje bo Beti prodala na domačem tržišču, kjer te preje primanjkuje, zato ni čudno, da je okoli 70 odst. potrebnih deviz za nakup teh dveh novih strojev združilo sedem kupcev iz cele Jugoslavije. Za kako fino prejo gre, pove podatek, da ima kilogram te preje 1.450.000 metrov.

Sedaj bo imela Kodranka skupaj 13 teksturirnih strojev, na katerih bodo letos proizvedli okoli 2.600 ton raznih vrst prej, prihodnje leto pa po zaslugi novih strojev, že preko 3.000 ton. Večina sedanjih strojev je stara šest let, nekateri pa celo 15 let. Kako hitro gre na tem področju naprej razvoj tehnologije, priča tudi to, da sta sedanja stroja

dobiti tudi z združevanjem, tako da kupec Betinih prej prispejajo ustrezen devizni delež. A. B.

BILTEN ZA POČITNICE

NOVO MESTO — Svet za rekreacijo in letovanje otrok pri občinski Zvezi prijateljev mladine je natisnil zanimivo knjižnico &Letne počitnice 1985«, kjer predšolske in šolske otroke obvešča o tem, kje vse se bodo med počitnicami lahko organizirano veselili, zabavali in rekreirali. V knjižici, ki so jo natisnili v 300 izvodih, so programe pripravile najrazličnejše organizacije, ustanove in društva v občini, ki se ukvarjajo z otroki. Po besedah sekretarke OZ PM Ivanke Mestnik pa takšne oblike skrbi za mlade niso sprejeli vsi. Posebno še krajevnim konferencam SZDL ne more biti vseeno, kakšne navade in oblike ponašanja si bo v teh, za vzgojo najpomembnejših letih oblikoval bodoči krajan in samoupravljalec.

Računalnik kot telefon

Metliška Beti bo dobila nov računalnik

METLIKA — Najkasneje septembra bo Beti dobila nov računalnik Iskra Delta z oznako 4850/300, ki bo to belokranjsko delovno organizacijo veljal nekaj več kot 84 milijonov dinarjev, medtem ko bodo za sedanjega, za katerega se resno zanima več kupcev, dobili 45 milijonov. V Beti

Iskra Delta, ki je več kot 50-krat zmogljivejši od prvega.

Sprva so imeli s tem računalnikom povezanih šest terminalov, od tega so bili štiri v centru, oziroma, kot pravijo, sektorju za organizacijo informacijskih sistemov, dva pa v finančni službi, kajti preko računalnika poteka tudi vse finančno poslovanje Beti. Opremo so vseskozi izpopolnjevali, tako da je sedaj na računalnik priključenih že 26 terminalov. Poleg terminalov imajo še 11 matricnih tiskalnikov za izpisovanje vseh vrst operativne dokumentacije.

«Ko smo nabavljali sedanji računalnik, smo bili prepričani, da bo dovolj zmogljiv za pet let,» pravi vodja računalniškega sektorja Tone Omerzel. »Računalnik sam po sebi je sicer za sedanjih obseg del pa tudi za nadaljnje pokrivanje informacijskih potreb Beti dovolj zmogljiv, njegove kapacitete pa so premajhne takrat, ko hočejo vsi uporabniki hkrati preko terminalov dobiti potrebne informacije ali sporočiti nove podatke. To je tako kot s premajhno telefonsko centralo, ki ne ustrezno, če hočejo telefonirati vsi hkrati. Kmalu pa bo tudi s terminali tako kot s telefoni: da bodo v vsaki pisarni. Zato smo se v Beti odločili za nakup novega računalnika, ki bo še enkrat zmogljivejši kot sedanji.»

A. B.

Sprehod po Metliki

29. JUNIJA BODO DELAVCI BETI jedli na Vinomeru z veliko žličko, kot temu rečejo preprosti ljudje. Lani so prvič imeli svoj dan, letos ga organizirajo ponovno, ker je lanskoletni dobro uspel. Delavci iz posameznih tozdov se bodo pomerili v različnih šaljivih športnih disciplinah, kulturni ki pripravljajo kulturni program, podeljene bodo plakete in denarne nagrade jubilejantom dela, pripravljene bodo dobrote za pod zob, za srbečete pa bo igral ansambel Maj s pevko Ireno Tratnik. Ta dan bodo skušali delavci Beti dokazati, da se znajo prav tako dobro zabavati, kot znajo skrbno vse leto delati.

GOSTILNIČAR TONE VESELIČ IZ PODZEMELJA — v njegovi gostilnici se je vrstilo že toliko nevest in ženinov, da bi jih težko strpal v dva velika avtobusa — je uredil štiri sobe po dvema posteljama, ki jih sedaj oddaja gostom. Posebne gneče se nadejajo dajati poleti, kajti podzemeljski kopar lišče je oddaljen od njegovega lokala dobrih sto metrov. Če zapišemo, da so pri njem že prespali vsi člani ansambla RŽ bo zanimanje za sobe še toliko večje.

METLIŠKA ROCKOVSKA GLASBENA SCENA je iz dneva v dan aktivnejša, izvažata se je pričela čez Gorjance, kjer žanjeta B.B. Shop in In dund bag neslutene uspehe. Vesoljina Slovenija ve za nastop B.B. Shopa na novem rocku v Ljubljani, poleg tega pa še za igranje obeh metliških ansamblov na novomeški Loki. Čudno, morda pa tudi ne, je 1. to, da se domača metliške publike oba ansambla izogibata. Sicer pa ni bil še nihče prerok v svoji domovini.

KAMUFLAŽA? — Nekateri črnomaljski trgovci očitno ne gledajo izloži svojih prodajaln. Če bi jih, bi opazili, da je že majsko sonce močno pripomoglo k temu, da so cene na listkih v izloži močno obledela in marsikje sploh niso več prepoznavne. Mimoidoči se zato upravičeno sprašujejo, ali gre res le za malomarnost prodajalcev ali pa je to eden od načinov, kako zakamuflirati visoke prodajne cene.

PARKIRNI PROSTORI — Črnomaljski avtomobilisti so pa res reveži, saj je v mestu vedno manj parkirnih prostorov. Imajo pa tudi srečo: v Črnomlju zaenkrat še nimajo parkira, ki bi odvažal na pločnike in druge nedovoljene prostore postavljene avtomobile. Ker ni obetov, da bi ga kaj kmalu imeli, bodo gotovo parkirani avti še dolgo odjezdali prostori tistim, ki so koleza že zamenjali z nogami.

BREŽ TEŽAV S SPREJEMOM TV — V črnomaljski občini je zadnje čase večkrat slišati tarnanje zaradi slabega sprejema ljubljanskega televizijskega programa. V črnomaljskem tozdu Gorenje ne sprejemajo ne TV programom, nimajo televizorja. Na ekranu televizorja, ki ga imajo postavljenega v jedilnici in ki so ga dobili od drugega tozda, so podedovali tudi prostoročno narisano risbo duhoviteža, ki, čeprav ne živi v Beli krajini, pozna odnose med belokranjskimi občinama. Delavci Gorenja, ki »gledajo« televizorju njihovi jedilnici, pravijo, da med dogajanjem na njihovem in drugih ekranih ni razlik. Povsod iste ali ponavljajoče se stvari.

Ribniški zobotrebc

SREČANJE RIKOVCEV — Kolektiv Rika je sklenil, da bodo vsako leto organizirali srečanje svojih delavcev. Prvo je bilo pred kratkim v Gorici vasi. Nanj so bili povabljeni tudi gostje iz drugih ribniških delovnih organizacij.

NEVARNE VOŽNJE — Veliko je nesreč s traktorji. Vse pogosteje pa vidimo za traktorskim volanom otroke. Stare deset let ali celo manj. Starši ali lastniki traktorjev tako izzivajo nesrečo. Ni najhujše razbiti traktor, pač pa če se ponesreči otrok. Slišali smo za nesrečo, ko je triletni otrok spravil v tek traktor, da je zapeljal po bregu in se popolnoma razbil. Na srečo pa je prej veja udarila malega voznika in ga zbrala s traktorja.

Drobne iz Kočevja

TEKMOVANJE GASILCEV — V počastitev dneva civilne zaštite bo 22. junija v Kočevju občinsko tekovanje gasilskih enot civilne zaštite. Sodelovalo bo 17 ekip. Tekmovanje so bo začelo ob 9. uri pri delovni organizaciji LK, ki bo tudi pokrovitelj tekovanja.

BRIGADIRJI V KOČEVJU — 1. julija bo na delovni akciji, ki bo trajala do 21. julija, mladinska delovna brigada, v kateri bo 50 brigadirjev iz vseh krajevnih skupnosti v Jugoslaviji, ki so pobratene s krajevno skupnostjo Kočevje. Urejali bodo Titov spominski park. Če pa bodo delo končali pred rokom, bodo sodelovali še pri urejanju teniških igrišč in nogometnega igrišča v kočevskem športnem parku. Zadnji delovni dan brigadirjev bo 19. julij. 20. julija bodo imeli pohod na Mestni vrh, kjer bodo imeli pri planinski koči tudi zaključno prirreditev. 21. julija pa bodo odpotovali domov.

LE UKREPOVI NI — Ze nekaj let poročamo, da prihaja pri obiranju lipe na Kočevskem do uničevanja teh dreves. Nabiralci jih posekajo ali požagajo, da jim ni treba plezati po drevi. Kljub vsej papirnati vojski in predpisom, navodilom, dovolilnicam za nabiranje lipe se stanje ni izboljšalo, pa tudi nihče še ni bil zaradi uničevanja dreves kaznovan.

Trebanjske iveri

NAJPREJ SKOK, POTEM PA HOP — Mirenski odbor za izgradnjo telefonskega omrežja je obljubil, da bodo telefoni zvonili že za krajevni praznik. No, telefoni so ostali nemi, kljub temu da so napeljavni vsi kablji in žice in kar je podobne pošne šare. Seveda bi morali zadnje dejanje opraviti poštarji in Mirensčani bi tako manj nestrpno ter nervozno komentirali dogajanje okoli telefonije. Jo pač tako, da tudi pri pošti velja naprej skok, pa potem hop.

TELIČKOV PA NI — Zadnje čase odhajajo nakupovalci živine večinoma praznih rok in tovornjakov. Kako tudi ne, saj že vsi govorimo o tem, kako drago da bo meso in si ga bomo lahko privoščili le za največje praznike. Kmetje pa naj bi sedaj prodajali živino po stari ceni? Seveda niso neumni in baje tudi teleta nimajo nič proti kasnejemu dohodu v klanjico. Ankete o tem vprašanju sicer niso izvajali pri njih, a razpoloženje med njimi je bojda tako.

GASILSKE VAJE V TREBNJEM

TREBNJE — V soboto, 22. junija, ob 17. uri popoldne bodo v Trebnjem do Temence do nove osnovne šole potekale velike sečtorske vaje trebanjskih gasilcev, na katerih bodo sodelovali tudi gasilci iz drugih društev. Po končani vaji bo vrtna veselica, na kateri bodo igrali Veseli Zasuavci.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

VEČJI KOMETOV OBRAT

STARI TRG — V starošrškem obratu metliškega Kometa je zaposlenih 49 delavk, vendar kljub temu da so lansko jesen prizidali 65 kv. metrov prostorov za pakiranje, kontrolo in skladišče pomožnega materiala, ni veliko prostora za zaposlovanje novih delavk. Sicer pa tudi ni ustrezne delovne sile, kajti že sedaj so v glavnem zaposlene le starejše delavke, medtem ko med mladimi ni interesa, čeprav so jih v metliškem Kometu pripravljene štipendirati. V Starov trgu živajo v glavnem modrčke in steznike za domači trg, a tudi za izvoz, predvsem v vzhodnoevropske države.

PRIZNANJA ZA 30 LET DELA

SVETI GREGOR — Na svečanosti ob 85-letnici gasilskega društva Sveti Gregor so podelili priznanja zaslužnim gasilcem. Priznanja za 30-letno delo v tem društvu so prejeli njegovi člani Jože Klun, Jože Rigler, Anton Perovšek, Ciril Grebenc, Ciril Adamič, Janez Marolt, Alojz Adamič (Andol), Alojz Adamič (Hudi konec), Janez Drobnič, Alojz Oblak in Metod Jaklič.

ZADNJA PADLA

RIBNICA — Krajevni skupnosti Sodražica in Draga ter organizaciji ZSB NOV bosta za dan borca odkrili na Vagovci spominsko obeležje padlimu borcu Dulminu in Kovačiču, ki so ju tu tik pred osvoboditvijo ubili pripadniki črne roke.

ŠE DVA POBRATENA

KOČEVJE — V Višegradu v Bosni in Hercegovini je bilo pred kratkim srečanje pobratenih KS iz vseh republik. Na tem srečanju so na predlog koordinacijskega odbora pobratenih KS razširili krog pobratenih še na obe avtonomni pokrajini. Tako so te KS, med katerimi je tudi kočevska, dobile še dva pobratena, in sicer KS Peč iz AP Kosovo in KS Titov Vrbas iz AP Vojvodina.

Še je prostor

Prijave za bivanje v domu starejših v Kočevju sprejemajo še do konca avgusta

KOČEVJE — Gradnja doma starejših občanov poteka v glavnem skladno s predvidenimi roki, nekatera pa celo hitreje. Nekoliko se je zataknilo le pri delih, ki jih izvaja Keramika iz Novega mesta. Zdj dokončujejo fasado in montirajo opremo ter stroje v kuhinji in pralnici.

Ni še znano, kakšna bo mesečna oskrbnina. Zvedeli pa smo, da bo cena v slovenskem povprečju za take domove, kar pomeni, da bi po sedaj veljavnih merilih znašala od 24.000 din (za oskrbovance, ki ne potrebujejo posebne nege in tudi ne posebne prehrane) do 32.000 din (za oskrbovance, ki imajo strogo dieto in ki so potrebni posebne nege).

Dom bo popolnoma dokončan predvidoma v septembru, odprt bo za občinski praznik, nato pa bodo še dokončno preizkusili, kako delujejo naprave v njem. V decembru bodo začeli vanj vseljevati oskrbovance, da bo začel redno obratovati z novim letom.

Prijave za bivanje v domu sprejema do konca avgusta strokovna služba socialnega skrbstva pri občinski skupščini Kočevje. V domu bo 120 ležišč (20 za potrebe občine Ribnica), doslej pa se je prijavilo že toliko oskrbovancev, da je prostora še za 40 oskrbovancev. Skupnost za zaposlovanje evidentira tudi že možne kandidate za bodoče delavce in uslužbence doma. J. PRIMC

Delajo za denar in za okolje

V trebanjski Surovini odkupijo na leto 5 tisoč ton odpadnega materiala

TREBNJE — »Seveda se gospodarske razmere pri nas izražajo na poseben način. Delovne organizacije nam prodajo manj odpadnega materiala, ker pač varčujejo in vsak kos kovine po trikrat obrnejo, drobnega nakupa pa je več, saj ljudem pride pravi kos dinar. Vendar je prvega odkupa pri nas kar 90 odst., drobnega pa le desetino.« Je povedal Franc Slak, vodja poslovne enote mariborske Surovine v Trebnjem. »Lahko pa rečem, da se je odnos do odpadnih materialov zelo izboljšal. Pri nas ni več trgovine, ki ne bi zbirala starega papirja. Medtem ko so prej trgovci plačevali komunalni za odvoz tega papirja, zdaj iztržijo še kakšen dinar. O solarjih iz Trebnjega, Mokronoga, Mirne in Velikega Gabra ni, da bi govorili. K nam pripeljejo vsako krpo papirja, v zadnjem času pa so začeli zbirati tudi staro železo in

Inovacije niso službena dolžnost

Tako trdi J. Ajdenik iz Belta in opozarja na neustrezen pravilnik

ČRNO MELJ — V tukajšnjem Beltu se je inovacijska dejavnost razmahnila leta 1977, ko so delavci prijavili 27 inovacijskih predlogov, medtem ko jih je bilo leto prej devetkrat manj. Po tistem letu je število predlogov začelo upadati, tako da jih sedaj naštejemo v povprečju okrog 15 na leto. Od tega jih je tri četrtine uresničljivih v praksi.

Žal pa predlogi ne prihajajo iz baze, ampak le od strokovnega in vodilnega kadra. V glavnem so to isti ljudje. Poskušali smo ugotoviti, kaj je razlog, da pri neposrednih delavcih ni razumevanja za inovacije, a nam še ni uspelo, pripoveduje Ivan Ajdenik, predsednik komisije za inventivno dejavnost v Beltu, sicer pa vodja vzdrževanja. Težave imajo tudi s tem, ker je stari pravilnik preveč tog, kar se tiče inovativne dejavnosti. Tako šteje delo, ki ga opravijo konstruktorji, pa četudi gre za inovacije, kot službena dolžnost. Prav v Beltovem tozdu Mehanska obdelava pa so tako rekoč vsi izdelki, ki so jih zasnovali konstruktorji, inovacije, najsi gre za gradbeni program ali gozdni traktor, da ne naštevamo vseh.

Z novim pravilnikom bodo te dileme razrešene, zato upamo, da bo tudi odziv inovatorjev večji. Njihovo delo bo odsej prikazano v internem časopisu, kar bo prav gotovo spodbudilo za tiste, ki doslej še niso zbrali dovolj poguma, da bi predlagali izboljšavo, pravi Ajdenik in trdi, da izplačilo za inovacije ne more biti ovira za množičnejšo inventivno dejavnost, kajti izplačujejo redno.

Socialnih težav vse več

Zaradi utesnenih prostorov in drugih težav pa jih socialna služba ne more uspešneje reševati

RIBNICA — »Zaradi gospodarske krize imamo v ribniški občini vedno več težav z alkoholizmom, neurejenimi razmerami v družinah in mladoletniškimi prestopništvom.

Žal pa jih ne moremo uspešno reševati, ker še nimamo Centra za socialno delo, ki bi ga morali imeti najkasneje do leta 1982.« pravi Majda Vrh, ki je vodja socialne službe pri skupnih strokovnih službah SIS.

V delovnih organizacijah v zadnjem obdobju ukrepajo proti alkoholizmu tako, da jih pošljejo na zdravljenje ali jim dajo odpoved. Alkoholika brez službe pa dobi spet socialna služba, ki naj mu zagotavlja sredstva za preživljanje. Socialna služba je sploh pozno vključena v reševanje takih primerov, običajno šele, ko se ne da več kaj uspešnega ukreniti. Pogosti so očitki socialni službi, da pomaga in torej daje potuho »sončni upravi«, se pravi alkoholikom delomrncežem. To pa ni res, nam je zagotovila Hajda Vrh. J. PRIMC

Trgovina na beraški palici?

Preveč razdrobljena trgovinska dejavnost v črnomaljski občini — 5 krajevnih skupnosti brez prodajaln — Za leto napovedujejo nekaj pridobitev

ČRNO MELJ — V črnomaljski občini je trgovina močno razdrobljena, razdrobljenost pa se kaže v podvajanju ponudbe in zalog, nesmoterni uporabi poslovnih in skladiščnih prostorov, medtem ko po drugi strani nekaterih artiklov primanjkuje, kot na primer gradbenega materiala, tekstilnih izdelkov. Poleg tega se s trgovinsko dejavnostjo v občini ukvarja kar 19 organizacij, a celo največji nosilci oskrbe nimajo dovolj lastnih obratnih sredstev, pa tudi akumulativna in reproduktivna sposobnost trgovin upadajo, zaradi razdrobljenosti pa so posledice tega še večje.

V občini prevladujejo trgovine na drobno, glavni nosilci preskrbe pa so Kmetijska zadruga, Emona Dolenjka tozda Detalj in Emona Merkur, ki imajo dve tretjini vseh prodajaln. Vendar so prodajalne zelo nesorazmerno posajane po krajevnih skupnostih, saj od 57 trgovin v krajevnih skupnostih Butoraj, Petrova vas, Talčji vrh in Tribučje niso deložni niti ene, v mestni krajevni skupnosti Loka pa je le odkupna postaja Koteks Tobusa. Na najboljsem so v KS Griček, kjer pride na prebivalca skoraj kv. meter prodajne površine, medtem ko v drugih krajevnih skupnostih le kakšna desetinka ali celo stotinka kv. metra.

Trgovina ima v družbenem razvoju črnomaljske občine občutno premajhno vlogo, saj je njen delež v strukturi družbenega proizvoda znašal pred tremi leti le 7,7 odst. (v Sloveniji kar za 10 odst. več), vsako leto pa je še manjši. Delno je zato »kriva« trgovina na debelo, ki je v občini skoraj ni, kupci

Še tri nove hiše za Rome

Vsi Romi, razen na območju Trate, v primernih stanovanjih — Nekaj težav z zaposlovanjem Romov

KOČEVJE — V Kočevju na območju Marofa dokončujejo postavljanje in ureditev treh montažnih hiš za Rome. Hiše merijo približno po 50 kvadratnih metrov, njihov nakup, kvadratev in oprema bo veljala skupaj okoli 15 milijonov dinarjev, v njih pa bodo dobile stanovanje tri romske družinske skupnosti, ki štejejo skupno 18 članov.

Pri gradnji so veliko poinagali sami Romi, ki so opravili v glavnem vsa dela, ki ne zahtevajo posebne strokovnosti. Tudi pri samoupravni stanovanjski skupnosti, ki je financirala gradnjo, so zadovoljni s sodelovanjem Romov.

Tako imajo vsi Romi na območju občine Kočevje v glavnem zadovoljivo

rešeno stanovanjsko vprašanje. Izjema so le Romi na Trati, za katere bodo postavili naselje na novi lokaciji. Žal pa se jih občani povsod otepaajo. »Kljub nekaterim težavam menim, da imamo v občini Kočevje veliko poslu-

rešeno stanovanjsko vprašanje. Izjema so le Romi na Trati, za katere bodo postavili naselje na novi lokaciji. Žal pa se jih občani povsod otepaajo. »Kljub nekaterim težavam menim, da imamo v občini Kočevje veliko poslu-

rešeno stanovanjsko vprašanje. Izjema so le Romi na Trati, za katere bodo postavili naselje na novi lokaciji. Žal pa se jih občani povsod otepaajo. »Kljub nekaterim težavam menim, da imamo v občini Kočevje veliko poslu-

rešeno stanovanjsko vprašanje. Izjema so le Romi na Trati, za katere bodo postavili naselje na novi lokaciji. Žal pa se jih občani povsod otepaajo. »Kljub nekaterim težavam menim, da imamo v občini Kočevje veliko poslu-

rešeno stanovanjsko vprašanje. Izjema so le Romi na Trati, za katere bodo postavili naselje na novi lokaciji. Žal pa se jih občani povsod otepaajo. »Kljub nekaterim težavam menim, da imamo v občini Kočevje veliko poslu-

Največ za lokalne ceste

Delegati sprejeli program del za leto — Obnova 38 kilometrov cest

TREBNJE — Delegati trebanjske skupnosti za ceste so na nedavni seji sprejeli in potrdili poročilo o lanskem delu ter program del za leto. Sredstva za skupnost se bodo letos povečala za 28 odst. ali na 124 milijonov dinarjev. Od tega bodo porabili za večja popravila lokalnih cest okoli 50 milijonov dinarjev.

Tudi lani je osrednji del programa zaznamoval vzdrževanje in popravilo lokalnih cest. Za ta popravila so porabili 37 milijonov dinarjev. Razširili in uredili so okoli 23 kilometrov makadamskih cest ter na novo asfaltirali še 4 kilometre lokalnih cest. Vzdrževanje in popravilo lokalnih cest bo tudi letos osrednji del programa. Teh del se bodo lotili domala v vseh krajevnih skupnostih. Letos bodo razširili in uredili 38 kilometrov makadamskih cest. Seveda bo nekaj cest dobilo tudi novo asfaltno prevleko in zaporni sloj.

SLAVNOSTEN SPEJEM V VRSTE ZK

TREBNJE — 12. junija so v Trebnjem pripravili slavnostni sprejem mladih v vrste ZK. Rdeče knjižice je prejelo 13 novih članov, ki so predtem obiskovali tudi pripravljalni seminar. Ob slavnostnem sprejemu je novim članom govoril predsednik občinskega komiteja ZK Trebnje Ludvik Lovše. Po sprejemu pa je bil še razgovor s tistimi člani ZK, ki so v vrstah komunistov že 30 let. J. SIMČIČ

višji ravni. Zaradi tega odlična kupne moči je črnomaljska trgovina slabo akumulativna, občina pa ima stalen izpad dohodkov od prometa blaga. Tudi zato ne more zagotoviti zadovoljive oskrbe prebivalcev po vsej občini, predvsem ne v oddaljenih krajih, kjer poslovni stroški presegajo ustvarjeni dohodek. M. BEZEK

Za boljši sprejem

Še zagrebški in koprski TV program?

KOČEVJE — Te dni trasirajo cesto do Dekliške gore, kjer je televizijski pretvornik za Kočevje in večji del občine. Gradnja te ceste bo predvidoma končana do 31. avgusta letos, veljala pa bo preko 10 milijonov dinarjev. Denar za gradnjo ceste bo prispevalo kočevsko gospodarstvo, do zaključnih računov 1985 pa bosta denar posodila GG Kočevje in Snežnik. Ko bo cesta zgrajena, bo RTV Ljubljana poskrbela tudi, da bo boljši sprejem slik na prvem in drugem programu TV.

Z dograditvijo ceste in ureditvijo pretvornika nad Ortnekom za sprejem zagrebškega in koprškega programa bo podana možnost, da se pretvornik na Dekliški gori uredi tudi za sprejem teh dveh programov, kar bo veljalo dodatnih 10,5 milijonov dinarjev. Tega denarja pa ni. Pri občinski skupščini skupščini so povedali, da so možnosti v glavnem tri, o njih pa naj razmislijo občani: Prva je ustrezno večja naročnina za televizorje, druga možnost, da potrebni denar zberejo delovne organizacije, tretja pa, da to financirajo iz samoprispeljka, ki pa ga je seveda prej treba sprejeti. J. P.

Doslej samo najnujnejša popravila

Do konca tisočletja vse ceste pod asfaltom

TREBNJE — »Varčujemo, kjer se le da. Porabimo manj materiala, manj ljudi je zdaj pri nas, standardi vzdrževanja cest so zdaj za okoli tretjino nižji. Tudi asfaltirali bomo v prihodnjih letih manj, kakor smo doslej,« pravi Jože Križman, delovodja delovne enote novomeškega Cestnega podjetja v Trebnjem.

Seveda je zaradi tega stanje cest v trebanjski občini komaj zadovoljivo. Spomladi so opravili najbolj nujna krpanja z mrzlo maso, kajti s toplo je predrago. Na srečo je bilo na cestah kljub hudi in dolgi zimi sorazmerno malo škode, ker je bila suha odjuga.

Jože Križman: Za zaporni sloj ponavadi zmanjka denarja. To pa skrajša življenjsko dobo ceste najmanj za tretjino.

»Trenutno je najbolj kritičen odsek magistralne ceste pri Ponikvah, kjer še ne vemo, kdaj se bomo lotili dela. Podobne probleme imamo tudi v lokalnih cestah, kjer pa ponavadi zmanjka denarja za zaporni sloj. Če bi krajevne skupnosti zogle denar še za ta sloj, bi se življenjska doba ceste podaljšala za dve tretjini. Nasploh pa je vprašanje, kako bo v prihodnosti urejeno vzdrževanje lokalnih cest. Kakor sem slišal na zadnji seji delovnega sveta SOZD skupnosti cestnih podjetij Slovenije, kjer sem delegat, cestna podjetja ne bodo dobila novih cest v vzdrževanje. Družba za te namene preprosto nima denarja. V trebanjski občini pa je stanje naslednje: krajevne skupnosti veliko vlagajo v ceste in zdaj je domala polovica lokalnih cest asfaltiranih; letos bomo asfaltirali kakšnih 6 kilometrov novih cest in do leta 2000 naj bi bile ob takem tempu domala vse lokalne ceste asfaltirane,« je dejal Križman. J. S.

Neprekinjene vezi skozi vse leto

Zaradi otrok si zdomci želijo več sodelovanja z domovino

BREŽICE — Stiki z zdomci so bili doslej omejeni na novoletne razgovore. Delavci na začasnem delu v tujini so na srečanjih večkrat izrazili željo po trajnejših vezeh in sprotnem seznanjanju z dogajanjem v domači občini in širši domovini. Te dni pa je občinska konferenca SZDL prejela pisno pobudo za sodelovanje s slovenskim kulturno-prosvetnim društvom »Mura« iz Besigheima, o kateri je že razpravljala koordinacijski odbor za vprašanja naših delavcev na tujem.

Odbor je podprl pobudo o navezavi stikov in vzpostavitvi vestranskega sodelovanja med občino Brežice in društvom »Mura« v ZRN. To pomeni, da se bodo kulturnim in športnim srečanjem pridružile še druge oblike medsebojne povezanosti in omogočile članom predvsem celovito, sprotno in objektivno informiranje. To bo lahko veliko pripomoglo k poglobljanju vezi in reševanju problemov, s katerimi se srečujejo zdomci med svojim bivanjem v tujini, in problemov njihovih svojcev. Tu gre predvsem za otroke.

Občinska konferenca SZDL bo pripravila osnutek listine o sodelovanju in jo dala v razpravo svojemu članstvu in »Muri« v Besigheimu. Svečan podpis listine naj bi bil 16. novembra, ko bo društvo »Mura« slavilo peto obletnico obstoja. Zdaj združuje 250 Slovencev, ki živijo v krajih med Ludwigsburgom in Heilbronnem. Med njimi jih je približno 20 iz območja brežiške občine.

Zdomci želijo, da bi se njihovi oddelki slovenske dopolnilne šole povezali z eno od tukajšnjih šol. Med možnostmi za sodelovanje omenjajo izmenjavo obiskov otrok, skupno tekmovalno za bralno značko, dopisovanje med učenci, vključevanje njihovih otrok v zimovalne in letovalne. Z gostovanji kulturnih skupin in zabavnih ansamblov računajo na prireditvah ob državnih praznikih in drugih priložnostih. Pričakujejo tudi športna srečanja, zlasti v kegljanju, ker imajo močno ekipo kegljačev.

Društvo je sicer že povezano z domovino, vendar le z delovnim kolektivom tovarne Mura v Murški Soboti. Celovitejšega sodelovanja si želi predvsem zaradi otrok, saj so zdomci prepričani, da bo to v njih krepilo občutek pripadnosti slovenskemu narodu in domovini.

TELEFONIJA VREDNA 7 MILIJONOV — Vaščani Pijavskega in Črešnjice so v nedeljo slovesno končali zelo uspešno akcijo izgradnje ptt omrežja. Pridobili so 40 telefonskih priključkov, povprečno pa so prispevali 70 tisočakov in 124 udarniških ur, medtem ko je prispevek vaščanov oddaljenih Črešnjice znašal kar 100 tisočakov. KS Krško je k skupnemu projektu omrežja Senovo — Brestanica — Koprivnica — Pijavsko primaknila poldrugi milijon. Na sliki: predsednik sveta KS Krško Metod Šonc in predsednik gradbenega odbora Alojz Kiler pred vaščani dokazujeta, da je telefon »živ«. (Foto: P. Perec)

V mučnem vzdušju negotovosti

Občinske zdravstvene skupnosti se izguba drži »kot popkovina«

SEVNICA — Seja občinske zdravstvene skupnosti je 11. junija, ko so med drugim sprejemali tudi finančni načrt za letošnje leto, minevala v negotovosti in nemoči.

V temeljiti analizi medobčinske zdravstvene skupnosti za osem občin celjske regije, kamor spada tudi sevniška občina, je na kraju dobesečno zapisano, da bi se morali vsaj v novem srednjeročnem obdobju dogovoriti za enotno republiško solidarnost. To naj bi veljalo zlasti za pokrivanje izdatkov, ki zahtevajo večjo rizičnost, saj ponavadi terjajo bolnišnično in specialistično zdravstveno varstvo.

Kako tega ne zmore ena občinska zdravstvena skupnost v Sevnici, že vseskozi poudarjajo. Letos so na to še posebej opozorili predstavniki repu-

Vaja dela mojstre v civilni zaščiti

Volja in pripravljenost za usposabljanje enot RBK sta rodili uspehe

BREŽICE — Za nedeljo zjutraj napovedano tekmovalno enot radiološke, kemijske in biološke zaščite zaradi muhastega vremena ni potekalo na stadionu, ampak pod streho na tržnici. Tam se je zbralo okoli 300 pripadnikov civilne zaščite in občanov, ki so spremljali preizkus usposobljenosti enot za hitro ukrepanje v nevarnosti, ki jih lahko doleti tudi v miru, ne le v vojni.

Pomerilo se je 39 ekip iz krajevnih skupnosti in delovnih kolektivov. To je bilo prvo tovrstno tekmovalno v Sloveniji. Peter Žitko iz republiškega štaba civilne zaščite je ob koncu pohvalil njihovo znanje, predvsem pa trud, ki so ga vložili v usposabljanje, saj je ta odtehtal marsikatero napako.

Prvo mesto je osvojila Velika Dolina, drugo Emona Posavje Brežice, tretje Bizelsko II, četrto Splošna bolnišnica, peto Agraria. Po razglasitvi rezultatov so dolgotrajnim funkcionarjem civilne zaščite podelili priznanja za vestno in prizadevno delo.

J. T.

SREČANJE STAROSTNIKOV

ZABUKOVJE — Krajevna organizacija Rdečega križa in SZDL sta minulo nedeljo povabili pred solo vse nad 75 let stare ljudi. Takih starostnikov je kar 61.

J. T.

Za vsako besedo stoji dejanje

V krajevnih skupnostih solidarnost ni fraza — krajanji veliko pomagajo

BREŽICE — Ljudje zelo radi delajo v organizacijah, kjer imajo kaj pokazati in kjer jim sadovi njihovega dela dajejo zadoščenje za njihov trud. Še posebej velja to za krajevno skupnost, kjer najbrž prav zaradi tega noben poziv Rdečega križa ne ostane brez odmeva.

Od predsednice skupščine RK v brežiški občini Marije Vogrin smo zvedeli, da je v 19 krajevnih skupnostih včlanjenih v to organizacijo 5730 občanov in da nikoli niso v skrbeh za podmladek. V njihove vrste stalno vključujejo šolarje in trenutno imajo 2455 učencev v aktivih mladih članov in mladine. Brez pionirjev in mladincev si nikjer več ne znajo zamišljati pomoči ostarelim in bolnim. Pri tem so se mladi najbolj izkazali v Cerkljah in v Dobovi, saj so se po opravljenih nalogah uvrstili prav v republiški vrh. V to pomoč je bilo vključenih 700 ostarelih in 39 invalidov, sodelovalo pa je skoraj 900 učencev. Pomagali so jim starejši aktivisti, socialna in patronažna služba.

ZMAGOVALCI Z VELIKE DOLINE — Poveljnik CZ Franc Žokalj (prvi z leve) in vodja ekipe Jože Klemenčič (drugi z leve) sta bila zelo zadovoljna z rezultati, ki sta jih na tekmovalnem dosegli obe njihovi ekipi, moška in ženska. Dolinci so bili doslej že dvakrat zmagovalci na tekmovalnih ekip prve pomoči, zato so se še bolj potrudili, da ne bi razočarali ne sebe ne drugih krajanov. (Foto: J. Teppey)

J. T.

voznike motornih vozil.

V zadnjem letu je uspešno izpeljal več solidarnostnih akcij z zbiranjem prispevkov za Sevnico, ki sta jo lani prizadela toča in neurje, za prebivalce Kopaonika, ki jim je potres uničil domove, ter za lačne v Afriki. Do zdaj so za te namene vnovičli v krajevnih skupnostih za 205 tisočakov bonov in poleg tega zbrali še za 81 tisoč dinarjev prostovoljnih prispevkov.

Na letni skupščini, ki je bila sklicana za 18. junij, so torej imeli kaj poročati, pa ne le o delu, ki ga tokrat omenjamo, ampak tudi o drugih nalogah, od vzgoje staršev in otrok za zdravo življenje do krvodajalstva, ki ga želijo v občini bolj uveljaviti, da bi dohitehi sosedje v Krškem in Sevnici, kjer je odziv precej večji.

J. TEPPEY

Atlas ima podružnico na Čatežu

ČATEŽ OB SAVI — V prtiličju novega Petrolova motela so te dni odprli rezervacijski center dubrovniške turistične agencije Atlas. Gostom, predvsem tujcem, ki se bodo ustavljali na motelu, bo Atlasova filijala dejala napotke in jim priskrbela prenočišča v hotelskih sobah in prostore v kampih na Jadranu. Odprta bo ves dan in gostje bodo na Čatežu lahko vnaprej plačali hotelske storitve ter se brez skrbi peljali morju nasproti.

Posebnost teh centrov je stalna radijska zveza z vsemi hotelskimi podjetji in kampi ob jadranski obali. To pomeni, da informacij ne dajejo na pamet in da lahko vsako od njih vsak trenutek preverijo. Atlas je v zadnjih dveh mesecih in pol odprl več filijal v Petrolovih motelih ob slovenskih cestah. Čatež si je izbral zato, ker leži ob glavni prometni žili med severom in jugom. Cilj nove podružnice je, da goste privabi tudi v Posavje, da jim predstavi naravne in kulturnozgodovinske zanimivosti in turistične zmožljivosti regije. Seveda ne bodo vsi prišli sem že letos, zagotovo pa se jih bo ob vrnitvi nekaj ustavilo in odpočilo tukaj. Če jim bo všeč, se bodo pozneje radi vrnili.

Atlasova mreža radijske povezave s hoteli, avtobusi, ladjami in marinami vnaša v turistično ponudbo več gotovosti. Na tak način poslujejo vse napredne turistične države. Pri Petrolu so prepričani, da bo gostoljubje Atlasu prineslo koristi tudi njim. Nedavna anketa je pokazala, da je med tujci, ki potujejo v Jugoslavijo, 70 odst. individualnih gostov, in med njimi 22 odst. takih, ki še ne vedo, kje se bodo ustavili, ker nimajo hotelskih rezervacij.

J. T.

VELIKA ŠKODA V CELULOZI

KRŠKO — Prejšnji četrtek je na posodi za praznjenje kuhinjskih v tozdu Celuloza krške tovarne Djuro Salaj nastala zelo velika deformacija stene. Okvara je nastala med praznjenjem kuhinjskih (od sedmih so bili trije nasilno ustavljeni!), škoda na opremi tujega dobavitelja, ki je bila še v poskusnem obratovanju, je še večja, ker je nastal zastoj na liniji proizvodnje celuloze, ki zagotavlja celulozo za proizvodnjo časopisnega papirja. Škoda še ocenjujejo.

PRAZNIK PODBOČJA

PODBOČJE — Krajevna skupnost Podbočje bo 29. junija letos drugič praznovala svoj krajevni praznik v spomin na ta dan pred 44 leti, ko je bil tu ustanovljen odbor OF. Ob prazniku bo več prireditev. Že v nedeljo, 23. junija, bo ob 9.30 odkritje spominske plošče padlemu partizanskemu pilotu majorju Malnarču na stari šoli, ob 10. uri slavnostna akademija, ob 11. uri v ošnovni šoli tekmovalne mladih čebelarjev iz vse občine Krško, ob 16. uri pa trin kolesarjenje. V soboto, 29. junija, bo ob 19. uri slavnostna skupščina KS s podelitvijo priznanj, nato pa veselo rajanje. 30. junija bo v šolski športni dvorani še košarkarski turnir.

NEHVALEŽNO DELO

SEVNICA — Na razpis za stanovanjsko gradnjo iz sredstev vzajemnosti pri stanovanjski skupnosti je vedno dosti vlog in na kraju tudi pritožb na prednostno listo. Na zadnji seji stanovanjske skupnosti so imeli takih pritožb osem. Gornjo mejo teh posojil so omejili, da bi tako lahko ugodili več proslcem.

Tudi najboljši imajo težave

Leskovčani predlagajo, naj družba omogoči uspešno komunalno delovanje tudi manjšim krajevnim skupnostim ali pa jim odvzame nekaj nalog

LESKOVEC — »Kljub temu da ne odpiramo kakšnega komunalnega ali drugega objekta, se prav v vaši krajevni skupnosti pozna, da je pomembno, kakšni so notranji, družbeni, človeški odnosi.« Je ob leskovškem krajevnem prazniku pohvalil krajanje predsednik občinske skupščine Krško Branko Pirc.

Tale zapis bi lahko začeli s še krajšo in gotovo ne levljudnostno ugotovitvijo predsednika občinskega komiteja ZK Hermana Pregla, ki je dejal, da je v krški občini enotno mnenje o tem, da je med 16 krajevnimi skupnostmi prav leskovška najboljša. Skrivnosti uspešnega delovanja pravzaprav že dolgo ni, saj Leskovčani nikomur ne prikrivajo, da je ključ uspeha v rokah

krajanov samih, ki dejansko odločajo o razvoju. »Največ skrbi posvečamo razvoju samouprave in delu delegacije za zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine. Imamo skupne seje tudi z delegacijo kmetov in drugimi, zato so naša stališča resnično odraz stanja v krajevni skupnosti,« poudarja predsednik krajevne konference SZDL Franc Vakselj.

Vse akcije — za kanalizacijo, ceste, telefonijo — so podprte s samopriskevki, in ker ni veliko denarja, gre za komunalije v celoti tudi delegatski dinar. Sivari pa so že na meji še sprejemljivega, zato Leskovčani menijo, da bi morali odvzeti določene naloge s pleč krajevne skupnosti ali pa krajanom z denarno pomočjo omogočiti uspešno komunalno delovanje. Ta čas poteka velika akcija za ureditev kanalizacije v Venišah. Glavni kolektor je že zgrajen, priključke pa urejajo vaščani sami, zato računajo, da bodo dela končali do konca leta 1986. Pri telefoniji so podobne težave kot drugod v Posavju, namreč zamudno priključevanje na preobremenjeno omrežje. Po besedah predsednika sveta KS Franca Čučka pričakujejo krajanje pomoč pri obnovi poškodovane Ceste mladinskih delovnih brigad, ki je bila obvoznica ob zadnji nesreči cisterne pri Belem bregu in so jo precej

Po znanem obrazcu

V akciji 20 krajanov

PODGORICA — Sevniška krajevna skupnost zajema razen mesta Sevnice tudi številne kraje v okolici. Večina teh krajev na obrobju je še povezana s svetom s telefonskimi zvezami. Ta čas je sredi dela gradbeni odbor Podgorica. Predseduje mu kmet Jože Imperl z Ledine. On je pri takem delu pravzaprav že drugič. Telefon si je bil napeljal na dom na Ledini, sedaj, ko namerava začeti na novo na Zdolah pod Lisco, pa hoče imeti telefon tudi tam.

»Vsega omrežja je okrog 8 kilometrov. Daleč je pač do Sevnice, domačije pa so tudi zelo

Jože Imperl

razmetane.« začne pogovor o znanih težavah s kablom, ki muči večino gradbenih odborov. Prav nakup 3,5 km dolgega dvajset-parnega kabla postavlja v negotovost celotno akcijo.

Sicer pa v Podgorici delajo po znanem obrazcu, ki velja za telefonijo. To pomeni krepak poseg v žep in veliko pripravljenost za delo. Zaenkrat znaša prispevek 130 tisočakov, Jože pa še svari pred podražitvami.

A. Ž.

bliškega komiteja za zdravstvo na obisku to pomlad v Sevnici.

● V takih težkih gmotnih razmerah varčujejo na vseh koncih. Zdravniki zatrjujejo, da število bolniških, kjer je sevniška občina med najnižjimi v celjski medobčinski skupnosti, ni več mogoče nadalje zmanjševati. Doktrina nalaga razne preventivne akcije, vendar zanje ni denarja.

Primerjava z drugimi občinami v Sloveniji pokaže, da je sevniška občina s skupno prispevno stopnjo za zd-

POVSOD SO IZJEME — Skoraj pravilo je, da se delegacije sestajajo med delovnim časom, vendar so tudi častne izjeme. Med njimi so delegacije vseh osnovnih šol in srednje šole, pa tudi delegacije krajevnih skupnosti. Nekaj jih je na sredini, tako da se jeziček na tehnični zdaj prevesi v škodo delovnega, drugič spet v škodo prostega časa, odvisno od narave dela oziroma izmen. Lepo je pa vseeno, da šolski ki dajejo zgled. Morda jih bo le kdo posnemal.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 1. do 7. junija so v brežiški porodnišnici rodile: Gordana Levojevič iz Prigorja — Daria, Jelena Kopren iz Sp. Starega grada — Radoša, Marica Petrič iz Samobora — Dejana, Pavica Obranič iz Otoka — Gabrijelo, Irena Granic iz Brežice — Petra, Olga Cernelič iz Dednje vasi — Petro, Brigita Slakonja iz Brežice — Klemenca, Marinka Juršič iz Dolšec — Tino, Ivanka Šinko iz Male Jazbine — Ivana, Antonija Zidarič iz Krške vasi — Matejo, Fanika Ferenčak s Ponikve — Majo, Dušana Matič iz Brežice — Darka, Renata Mitič iz Brežice — Davorja, Mirjana Mažek s Senovega — Urško in Jurda Cvetkovič iz Rade — deklico. Čestitamo!

Krške novice

VREME — Krškim gasilcem, ki pripravijo družabno srečanje ob krajevnem prazniku, letos vremen ni bilo naklonjeno. Čeprav v sobotnem deževnem dnevu niso obšli pali in so skušali veselico na igrišču, srednjo šolo v nedeljo zvečer le »sploviti pod streho«, spet niso imeli dosti sreče z vremenom. Gasilci znajo učinkovito pogasiti požare in žetev vremena pa le še ne morejo ugnati.

SRBSKA KUHNJA — Kolektiv krškega hotela Sremičja iz pobratene Bajine Bašte so zaključili teden srbske kuhinje. V Sremičju so delavci hotela Drina postregli s srbskimi dobrotami številnim gostom pa je ugajalo tudi tujim, da so gostujoči gostinci domačinom pomagali streči v srbskih narodnih nošah. Glasbena spremljava, tudi v pobratene občine, je precej zaostajala za kulinaricnimi specialitetami, kljub temu si je dosti Krčanov zazelelo, da bi bili obiski srbske kuhinje pogostejši.

»PIJAVŠKA PROTIUŽE« — Na Pijavškem se vaščani niso odrezali samo pri gradnji telefonskega omrežja. Na nedeljskem praznovanju za ključka delovne zmage so namreč prijetno presenetile tudi gospodinjice, sicer z domačinimi dobrotami. Med gosti, tudi iz Krškega in Novega mesta, je marsikdo žalostno vzdihnil, češ, kajna škoda je za pestrejšo gostinski turistično ponudbo, ker ni takih jedi na jedilnikih večine lokalov. Morda bodo v hotelu Sremič kdaj presenetili vsaj z dnevom pijavške kuhinje.

Sevniški paberki

VSI V ZABUKOVJE — Osrednja prireditelja v občini to nedeljo bo tradicionalno srečanje harmonikarjev v Zabukovju. Tokrat bosta občinski Zveza kulturnih organizacij in sevniško turistično društvo hkrati gostila znano akcijo dnevnika Delo in Kom-pasa »Poletje 85«. Pri tem se bodo tekmovalci pomerili v vrsti družabnih iger za lepa praktična darila. Domačini ni obetajo vrsto posebnosti, med drugim tudi razstavo potic in peciva. Turistično društvo pripravila stojnico z značilnimi turističnimi spominki. Sodeloval bo zabukovski mešani pevski zbor, gasilska delavska godba iz Sevnice in boštanjska folklorna skupina Skratka, obeta se nadvse zanimivo nedeljsko popoldne.

DOPISNA SEJA — Skupščina stanovanjske skupnosti ni bila sklepnena, manjkala je peščica delegatov. Ponoven sklic bil predvsem zaradi tiste, ki so se seje udeležili prvič. Povrh tega koristniki posojil v razporeči draginji ne bi mogli zbrati prepotrebni posojil za gradnjo. Društvo ni menilo, da s sklepi prisotnih seje manjkajoče delegacije, nakar naj bi postali veljavni. Kdor bi imel kakšen zadržek, bi se bil verjetno potrudil že na redni prvi sklic. Takšen način seveda ne bi smel postati pravilo in s tem potuho naredim.

ENA ŠOLA — ŠTIRJE ZBORI — Dunes ob 17. uri bodo v dvorani gasilskega doma nastopili mladi pevci osnovne šole Savo Kladnik. Predstavili se bodo kar štirje zbori šole; otroški, pionirski, mladinski in deet, v katerih sodeluje skupno okrog 180 pevcev.

V Metropolu letos kar tri-likovne kolonije

Nadaljevalna se bo začela že ta mesec, začetna pa bo skupaj s prvo kiparsko — za malo plastiko

NOVO MESTO — Vse republiške izobraževalne likovne kolonije, ki jih pripravlja Združenje likovnih skupin Slovenije, bodo letos v Novem mestu, in sicer v hotelu Metropol, ki ponuja — po oceni organizatorjev — najboljše možnosti za bivanje in delo udeležencev.

Že ob koncu tega meseca bodo prišli v Metropol udeleženci nadaljevalne slikarske kolonije, torej ustvarjalci, ki so se likovno že dokaj oblikovali. Kolonija, v kateri bo kakih deset slikarjev, se bo začela predvidoma 28. junija, delo pa naj bi končala 7. julija.

Začetna izobraževalna kolonija, v kateri bodo pod mentorskim vodstvom delali tisti, ki šele stopajo v likovni svet in imajo še malo izkušenj, bo od 23. avgusta do 1. septembra.

V istem času bo v Metropolu tudi prva kolonija za ustvarjalce male plastike, udeleženci pa bodo plastiko oblikovali v glini oziroma keramiki. Koliko jih bo, ta čas še ni znano, kot se še ne ve, koliko likovnikov bo štela izobraževalna kolonija za začetnike.

Teoretičen del vseh kolonij bo potekal v Metropolu, slika-

METROPOL ŽE ČETRTIČ ATELJE — Nadaljevalna slikarska kolonija bo v Metropolu že četrto zapored, kdo bo v njej ustvarjal in pod čigavim mentorskim vodstvom, pa ta čas še ni znano. Mala sejna dvorana, ki se bo spet spremenila v začasni atelje, pa je za študijsko delo udeležencev te republiške kolonije kar pravšnja. To kaže tudi pričujoči posnetek iz pred dveh let, ko so slikarji s svojimi likovnimi študijami oblepili tako rekoč ves atelje in hodnike v zgornjem delu hotela.

rji bodo tam imeli tudi atelje, medtem ko bo praktični del kiparjev — keramikov potekal pri GP Pionir.

I. Z.

Na 18. taboru bo 26 ustvarjalcev

Trebnje pričakuje poleg domačih slikarjev in kiparjev tudi samorastnike iz Nemčije, Madžarske, Čehoslovaške, Romunije in Ekvadorja — Čehoslovak Jan Hruška bo imel v Galeriji samorastnikov Trebnje samostojno razstavo

TREBNJE — Čez dober teden se bo tu začelo tradicionalno delovno srečanje najvnih slikarjev in kiparjev, že 18. tabor likovnih samorastnikov Jugoslavije. Na njem bo do 6. julija ustvarjalo trindvajset slikarjev in trije kiparji, med šestindvajsetimi udeleženci pa jih bo kar šest iz tujine. Na slovesnem zaključku bo govoril Bogdan Osolnik, sodnik Ustavnega sodišča Slovenije.

Med letošnjimi ustvarjalci bodo v glavnem že znani umetniki, kar velja tako za domače kot tuje udeležence.

● **Zadnjega taborskega dne bodo v trebnjski galeriji samorastnikov odprli samostojno razstavo slikarskih del Jana Hruške iz Brna, ČSSR, udeleženca 18. tabora. Dela tega ustvarjalca bodo na ogled do 27. julija.**

GODINA MED MLADIMI BRALCI

V sredo, 5. junija, smo se učenci novomeške občine, ki smo vsi osem let šole tekmovali za bralno značko, zbrali v avli upravne zgradbe tovarne zdravih Krka v Ločni. Ogledali smo si razstavo knjig, ki so izšle v Sloveniji v zadnjem letu. Pozdravila nas je predstavnica Mladinske knjige, pesnik Severin Šali pa nam je predstavil pisatelja Ferda Godina, ki nam je govoril o sebi in o svojih delih. Za nagrado smo vsi dobili knjigo Pavleta Zidarja Življenje. Prispevala jih je Mladinska knjiga ob svoji 40-letnici.

MATEJA RAVBAR, 8.a OŠ Milke Šobar-Nataša Novo mesto

Novincev bo le kakih pet, med njimi je celo naš zdomec iz Nemčije. Sicer pa pogledimo, kdo so prijavitelci.

Iz Nemčije sta slikarja Mladen Biželj in Jutta Borchert, iz daljnega Ekvadorja slikar Gonzalo Endara Crow, iz Madžarske slikarka Ilona Csarejsne Hrabovszki, iz Romunije slikar Vasile Frunzeta in iz Čehoslovaške slikar Jan Hruška.

Domačini bodo imeli na taboru tri predstavnike. To so slikar Lucijan

Rešič ter kiparja Stane Novak in Sandi Leskovec.

Iz drugih krajev Slovenije in Jugoslavije pa prihajajo slikarji Josip Falica iz Jastrebarskega, Ivica Fišter iz Vugrova, Hamdija Hadžić iz Ljubljane, Zlatko Huzjak iz Džurdževca, Franci Lesjak iz Zgornjega Kašlja, Janoš Mesaroš iz Novega Bečja, Dobrosav Milojević iz Svetožareva, Bruno Paladin iz Reke, Ivica Propadalo iz Zagreba, Željko Seleš iz Džurdževca, Dobrovič Stevanović iz Bošnjana, Sava Stojkov iz Sombora, kipar Franc Tavčar iz Čabrač ter slikarji Pero Toplak iz Džurdževca, Ante Vukić iz Splita, Slobodan Živanović iz Svetožareva in Boris Žohar iz Ptuja.

Likovniki poslej drugače

Kot skupina, imenovana po Vladimiru Lamutu, bodo neposredno vezani na ZKO — Več sekcij

NOVO MESTO — Novomeški likovniki so se prejšnji teden odločili, da ne bodo več delovali kot društvo, marveč le kot skupina, vključena neposredno v Zvezo kulturnih organizacij. Kakšen status jim bo to prineslo, ta čas še ni povsem jasno, znani pa so razlogi za tako odločitev.

Navedli so, da je glavni razlog tehnične narave, kar pomeni, da društvo ni imelo usposobljenih ljudi za vodenje administracije in denarnih zadev, še posebej pa ne nikogar, ki bi znal uskladiti društvene dokumente, statut in vse drugo, z zakoni in predpisi. Poslej naj bi vsa taka opravila za likovnike izvrševali v Zvezi kulturnih organizacij.

● **Pomembno je, so dejali likovniki, da bodo ustvarjalci še vedno skupaj, saj se imajo za kaj združevati. V prvi vrsti gre za nadaljevanje najrazličnejših oblik izobraževanja v okviru skupine, zato bodo jeseni spet uvedli večerno likovno šolo. Povezuje pa jih tudi prizadevanje za pridobitev skupnega ateljeja in nastopanje v javnosti.**

Tehnejši razlog pa je povzaran z vsebino in načinom dela v društvu. Resnici na ljubo je treba povedati, da se društvo ukvarjalo predvsem in preveč samo s seboj, da je postalo pretesen okvir za že oblikovane likovnike oz. člane z večjimi ambicijami, ob vsem tem pa ni naredilo tistega, kar je sprejelo kot posebno naročilo: da namreč popestri svoje delo z novimi vsebinami, vključni v dejavnost nova področja, se zdaj odpre tudi neustvarjalcem in postane s tem pomemben dejavnik pri širjenju likovne kulture.

Kar so do zdaj zanemarjali, naj bi zaživel v okviru nove organizacijske

rešitve, ko naj bi naloge, ki jih imajo likovna društva zdaj, zaobsegle sekcije. Predvideli so, da bi bile to sekcija ustvarjalcev, sekcija za posredovanje, sekcija za naravno in kulturno dediščino, sekcija mladih in šolstva, sekcija za vizualne komunikacije, sekcija za arhitekturo in sekcija za fotografijo. V vsako sekcijo se bodo povezali pač tisti, ki jih določeno področje zanima.

I. Z.

Prvič v galeriji

V galeriji Posavskega muzeja razstavlja Mirko Bogovič

BREŽICE — V galeriji Posavskega muzeja so v ponedeljek zvečer — po kulturnem programu, ki ga je izvedel entjernejski oktet — odprli razstavo oljnih slik Mirka Bogoviča, likovnega pedagoga in predavatelja tehničnega pouka na sevnjski osnovni šoli. Slikar se je brežiškimi in okolišnimi ljubiteljem likovne umetnosti predstavil kot krajinar pa tudi kot avtor tihotuj.

Narajenost za likovno izražanje je čutil že kot dijak brežiške gimnazije (doma je v Ločah pri Dobovi, živi pa v Loki pri Zidanem mostu), kjer sta ga k delu spodbujala Franjo Stiplovec in Miroslav Kugler, znanje pa je pridobil na likovnem oddelku pedagoške akademije v Ljubljani. Kot slikar je tako rekoč od začetka gojil krajino, ta vrst izražanja in izpovedovanja pa se še danes prilaga njegovi ustvarjalni naravi. Do zdaj je razstavljal s skupnimi, samostojno pa po delovnih organizacijah in v šoli, kjer poučuje. Brežiška razstava je tako prva Bogovičeva predstavitev v galeriji.

kultura in izobraževanje

Dolenjka — Levstikova nagrajenka

Vida Brest nagrajena za avtobiografsko pripoved

LJUBLJANA — Levstikove nagrade za leto 1985, priznanja Mladinske knjige za pomembne ustvarjalne dosežke, so minuli četrtek na slavnosti v Cankarjevem domu prejeli: pesnica in pisateljica Vida Brest za knjigo »Majhen človek na veliki poti«, akademski slikar Danijel Demšar za ilustracije v knjigi »Kuža Luža«, »Kuzmucke« in »Mama žaba in zabčki« ter prof. dr. Aleksander Konjajev za knjigo »Nevidni živi svet«.

Šentrupeška rojkinja Vida Brest, s pravim imenom Majda Peterlin, obravnava v nagrajeni knjigi avtobiografska doživetja. »Majhen človek na veliki poti« je pripoved o dozorevanju mladega dekleta v neumljenem času bojevanja in upora. Dobro leto je trajal dekletov pohod z osvobodjenega ozemlja v Beli krajini na Štajersko in Koroško ter prek Gorenjske in Primorske nazaj v Belo krajino, od tam pa do osvobodene Ljubljane. Pisateljica se je zavestno odpravila na to pot, da bi spoznala partizane. V knjigi je resnično gradivo pregnetla s svojim osebnim, odnosom, ljudi, ki jih je spoznala, je predstavila živo v dejanjih in sočnih pogovorih, to pa je posebna odlika dela, namenjenega otrokom in mladini.

Vida Brest, s pravim imenom Majda Peterlin

Delovali so pod štiriperesno

V Dolenjski galeriji odprta razstava o družtvih kmečkih fantov in deklet, ki so pred zadnjo vojno delovala na Dolenjskem — Razstava še po drugih občinah

NOVO MESTO — Pred drugo svetovno vojno je na območju današnjih občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje delovalo petindvajset družtev kmečkih fantov in deklet. Ustanovili so jih med letoma 1924 in 1937, prva predvsem na pobudo veze kmečkih fantov in deklet, ki je imela sedež v Ljubljani. Pod štiriperesno deteljico, simbolom teh družtev, so se med prvimi v takratni Dravski banovini združili v Veliki Loki in Trebnjem.

Društva so gojila kulturno, prostovno, športno in gospodarsko dejavnost. Prirajala so igre, pevske in instrumentalne nastope, tekmovanja iz kmečkih opravil (košnja, žetev) najrazličnejše tečaje in seminarje. Skoraj vsako društvo je imelo tudi knjižnico.

Zakon pa je prepovedoval, da bi se ukvarjala tudi s politično dejavnostjo.

Ker pa so mnoga društva kljub temu postala žarišča za širjenje naprednih političnih, revolucionarnih idej, jih je oblast razpustila. Tako usodo je

pred več kot pol stoletja na Dolenjskem.

Na petkovi otvoritveni slovesnosti, na katero so povabili tudi preživle člane družtev kmečkih fantov in deklet, je o razstavi, ki ima nad 350 eksponatov — pisnih dokumentov, fotografij in najrazličnejših predmetov, podrobneje govoril njen avtor, zgodovinar Anton Štamphar, kustos v oddelku NOB in ljudske revolucije Dolenjskega muzeja. Posebej se je zahvalil nekaterim nekdanjim članom teh družtev, ki so pomagali pri zbiranju gradiva.

I. Z.

V srednji šoli še prostor

Za družboslovje in naravoslovje vpis podaljšani do 31. avgusta

ČRNOMELJ — V srednji šoli Edvarda Kardelja v Črnomlju bodo imeli v naslednjem šolskem letu 4 oddelke prvih razredov, torej enega več kot lani. Novost je naravoslovno-matematična usmeritev, znova pa jim je spodletelo pri poskusu, da bi uvedli skrajšani in srednji program metalurške usmeritve, saj se je kljub 40 razpisanim študentom prijavilo pre malo učencev.

Toda tudi že pri uveljavljeni kovinarski usmeritvi, kjer bosta prihodnje šolsko leto 2 oddelka, so težave pri vpisu. Iz metliške občine se je doslej vpisal le en učenec, še vedno pa pričakujejo učence iz Hrvaške, ki se navadno vpisujejo do konca junija. Za družboslovje, kjer je doslej prijavljenih 23 učencev, je vpis podaljšan do 31. avgusta, prav tako tudi za naravoslovno-matematično usmeritev, kamor se je vpisalo 25 učencev, vendar le eden iz metliške občine. Razveseljivo pa je, da so črnomaljske delovne organizacije za naravoslovno usmeritev razpisale kar 8 kadrovskih štipendij.

S tem, ko bodo v Črnomlju uvedli naravoslovno-matematično usmeritev, pa bodo morali primerno opremiti tudi specialne učilnice in učilnico za računalništvo. Denar za opremo specialnih učilnic bo srednja šola prispevala iz amortizacije. Občinska raziskovalna skupnost pa bo naredila načrt opremljenosti osnovne in srednje šole z računalniki, kajti računalnike v srednji šoli bodo uporabljali tudi učenci osnovne šole Mirana Jarca. Črnomaljski izvršni svet je dolžan skupaj z delovnimi opremo, ki jo morajo plačati do konca letošnjega avgusta, šola pa bo opremljena v naslednjem šolskem letu.

B. M.

ČERNE RAZSTAVLJA V KOČEVSKEM SALONU

KOČEVJE — V tukajšnjem Eikovnem salonu bo še do nedelje, 23. junija, odprta razstava del akademskega kiparja Petra Černeta iz Ljubljane. Kipar je tudi dojenjskemu občinstvu dobro znan, v Kočevju pa se je prvič predstavil že pred osemnajstimi leti.

V STRAŽI ZDAJ ŠE KIPARJA

STRAŽA — S prihodom kiparjev Toneta Demšarja in Slavka Kranjca prejšnji teden v Stražo, kjer bosta umetnika ustvarjala več tednov, se je začel še zadnji del prvih kulturnih dni v straški krajevni skupnosti. Stražani so namreč predtem pripravili literarni večer in srečanje s pesniki in pisatelji, ki so izšli iz te krajevne skupnosti, gostili pa so tudi dojenjske in belokranjske pihalne orkestre, ko so v njihovem kraju izvedli tradicionalno, vsakoletno srečanje orkestrov.

Zavzeto in kritično

Na seji CK ZKS o kulturi govorilo kar 28 razpravljalcev — Strpno o »vročih« kulturnih temah!

LJUBLJANA — Toliko pričakovani kulturni plenum centralnega komiteja slovenskih komunistov je za nami, z njim se je v ponedeljek končalo najpomembnejše dejanje skoraj polletnih razprav o kulturi, ki so potekale v partijskih in drugih družbenopolitičnih organizacijah, v združenem delu in krajevnih skupnostih, v občinah in regijah.

Če poskušamo strniti, kar je bilo povedanega na tem zavzetem skoraj celodnevem sestanku, potem lahko zapišemo, da so razpravljalci, in teh je bilo kar osemindvajset, kritično osvetlili celotno problematiko, ki je bila dolgo, še posebej pa zadnje čase tako živo navzoča v javnosti. Ta kritičnost je bila usmerjena tako v lastne vrste kot pojave zlasti v sprotni kulturni produkciji, vendar pa je bila v srednjem pozornosti zahteva po strdnem razpravljanju o perečih in tudi protislovnih zadevah.

Govor je bil o moči in nemoči kulture, gledano tudi skozi njen gnotni položaj. Kot je poudaril Josip Košta, izvršni sekretar za vprašanje kulture pri predsedstvu CK ZKS, zaskrbljuje gnotni položaj še posebej v nekaterih občinah, poleg tega pa je tudi vidno skriven maneverski prostor samopravnega odločanja v kulturi. Po besedah Cirila Zlobca pa ni »kultura le materialno podpreta, marveč je treba ustvarjati možnosti in razpoloženje, da bo kultura resnična družbena sila in eden od razlogov za večjo duhovno in čustveno uravnovešenost posameznika, naroda in družbe.

Seveda je težko, v nekaj vrstah zaobseči vse, kar je bilo izrečenega na seji centralnega komiteja. Teže tudi zato, ker ta čas še ne poznamo sklepov, ki bodo konkretno govorili o tem, kaj je treba poslej delati in kako ravnati, da bodo tudi besede s te seje prešle v dejanja. Odločnih dejanj pa kultura ta čas resnično potrebuje.

13. srečanje okteto z novostmi

Srečanje je postalo bialno, pred osrednjo prireditvijo v Šentjerneju pa prijavljen okteti koncertirajo po Sloveniji — Nastop združen s praznovanjem 30-letnice Koroškega akademškega okteta iz Ljubljane

ŠENTJERNEJ — Čez devet dni — v soboto, 29. junija — bo na travniku poleg šentjernejskega hipodroma osrednja in hkrati zaključna prireditev letošnjega 13. srečanja okteto. Na njej bo poleg domačinov, šentjernejskega okteta, nastopilo kar enainštirideset pevskih osmercev iz raznih krajev Slovenije, med njimi Koroški akademski oktet iz Ljubljane, ki bo v Šentjerneju proslavil tudi tridesetletnico ustanovitve.

Na tradicionalnem prireditvenem prostoru v Šentjerneju (ob slabem vremenu bo srečanje v šentjernejski osnovni šoli) bodo zbrani okteti naj-

● **Za nastop na 13. srečanju okteto, ki bo posvečeno štiridesetletnici osvoboditve, se je prijavilo tudi osem-dolenjskih in posavskih okteto. To so že omenjeni Šentjernejski oktet, Boštjanski fantje, ženski nonet Carmen iz Trebnjega, Trebanjski oktet, Dolenjski oktet iz Novega mesta, Donitov oktet iz Sodražice, oktet Orlica iz Pišec in ženski nonet Vitra iz Ribnice. Za zanimivost naj zapišemo, da bo prvič nastopil tudi ženski oktet Društva slepih in slabovidnih »Tomo Zupan« iz Kranja in zapel Kozinovo »Pomlad v svobodi«.**

prej nastopili posamično, tako da se bo vsak predstavil z eno skladbo. Na

V LJUBLJANI RAZSTAVA DEL G. STUPICE

LJUBLJANA — V galeriji Zveze slovenskih likovnih umetnikov v Ljubljani (Komenskih 8) bodo danes ob 18. uri odprli razstavo gvašev, akvarelov in risb slikarja Gabrijela Stupice. Dela iz obdobja 1985—1984 na ogled do 30. julija.

JAKČEV KOLEDAR KMALU NAPRODAJ

NOVO MESTO — V kratkem bo Dolenjski muzej izdal stenski koledar za leto 1986 s trinajstimi barvnimi reprodukcijami del mojstra Božidarja Jakca. Poskusni odtisi so bili že pregledani in kaže, da se je prenos Jakčevih stvaritev na liste koledarja posrečil. Koledar je že moč naročiti v upravi Dolenjskega muzeja v Novem mestu, v prednaročilu bo izvod 400 din. S prodajo tega koledarja, ki ga bodo natisnili v toliko izvodih, kolikor bo zanimanja, bodo zbrali del sredstev za izdajo kataloga Jakčevega doma, ki je že pripravljen za natis.

BORIS ZAPLATIL V PETKOVI GALERII

RIBNICA — Drevi ob 20. uri bodo v Petkovi galeriji v ribniškem gradu odprli razstavo kiparskih del Borisa Zaplatila, akademskega kiparja iz Ljubljane. Razstavljena bodo dela, ki so, kot pravi Aleksander Bassin, logična izpeljava iz Zaplatilovega »slikarskega jezika«. Dela umetnika, ki je zadnje čase mentor kočevske likovne skupine, bodo na ogled do 7. julija.

JUGOSLOVANSKI LIKOVNIKI V CANKARJEVEM DOMU

LJUBLJANA — V Cankarjevem domu bo jutri in pojutrišnjem 13. skupščina Zveze slovenskih likovnih umetnikov Jugoslavije. Z dnevnega reda je razvidno, da bodo glavni referati govorili predvsem o avtorskih pravicah, likovni vzgoji, socialnem položaju likovnih umetnikov in drugih aktualnih zadevah (uvozu slikarskih potrebščin, odkupih likovnih del, težav z ateljeji). Na skupščini bodo izvolili novo vodstvo.

Ribniški stoletnik slavi

V nedeljo proslava 100- letnice GD Ribnica

RIBNICA — Gasilsko društvo Ribnica praznuje letos 100-letnico obstoja. Ze stari viri govore, da so bili ribniški gasilci zelo delavni in so vedno pomagali krajanom Ribnice in okolice ob požarih in drugih nesrečah.

Vrhunec praznovanj ob stoletnici bo slovesnost v nedeljo, 23. junija. Ob 15. uri bo gasilska parada, na katero je vabljeno 24 bližnjih gasilskih društev, predstavniki Gasilske zveze Slovenije in sosednjih občinskih gasilskih zvez iz Gosuplja, Kočevja, Cerkljanske in Ljubljane — (Vič-Rudnik). Na proslavi bo društvu izročena nova avtocesta, na nakup katere sta prispevala potrebni denar SIS za varstvo pred požari občine Ribnica in združeno delo naše občine. Po proslavi bo velika vrtna veselica z bogatimi srečolovom.

Naše gasilsko društvo je doseglo veliko uspeha, a vsega tega sami ne bi mogli narediti. Zato se zahvaljujemo vsem krajanom, ki so nam kakorkoli pomagali, pa tudi vsem delovnim organizacijam občine Ribnica, zlasti Riku in Inlesu.

JANEZ ARKO

Sumljiv izid tekmovanja

Pomisleki ob nastopu pihalnih orkestr

12. maja je bilo v Mariboru slovesno. V Unionski dvorani, kjer se vsaki dve leti pomerijo med seboj najboljši slovenski pevski zbori na tradicionalni prireditvi Naša pesem, so se letos potegovali za točke tudi pihalni orkestri Slovenije v koncertnem programu.

Tekmovanje se je začelo pravzaprav že 20. aprila, ko so se v Krškem pomerili pihalni orkestri, ki so uvrščeni v tretjo težavnostno skupino. V Mariboru so nastopili orkestri iz druge skupine, 26. maja pa se je v Cankarjevem domu v Ljubljani preizkusilo osem orkestr

... iz prve težavnostne skupine. Vsak orkester se je predstavil s tremi skladbami, od katerih je prva po lastni izbiri; namenjena je za uigravanje in psihološko pripravo godbenikov in se ne ocenjuje. Druga skladba je predpisana in obvezna za vse orkestre iz iste težavnostne skupine, tretja pa je zopet po lastni izbiri. Slednji dve ocenjuje tričlanska žirija, katere predsednik je v vseh treh težavnostnih skupinah tudi avtor obvezne skladbe.

Za mariborsko tekmovanje se je letos prijavilo kar 17 orkestr

... iz različnih koncev Slovenije. V napeto vzdušje in tremo pred nastopom so v popoldanskem koncertu prvi zarezali domačinski godbeniki. Kaj kmalu se je pokazalo, da Unionska dvorana, ki je tako idealna za zborovsko prepevanje, ni primerna tudi za pihalne orkestre, ker zaradi premočnega odmeva očitno ne prenese večjega niansiranja v dinamiki, kar prav gotovo škoduje nastopu. Realno podobo zvoka je motilo tudi ozvočenje, kajti mikrofoni, ki je stal na odru ob strani in je bil namenjen za napovedovanje, je ostal vključen tudi med nastopi in je lepo »lovil« tista trobila, ki so mu bila najbližja.

Obvezna skladba Janija Goloba Slavnostna uvertura je očitno predstavljala kar trd oreh za vse orkestre in nobeden od njih ji ni bil v celoti kos. Pa vendar smo slišali nekaj boljših izvedb. Med njimi je izstopal Sindikalni pihalni orkester Tovarne celuloze in

... papirja Djuro Salaj Krško, pri katerem je bilo v resnici čutili slavnostno razpoloženje, logično fraziranje in gradacijo v dinamiki, kot si jo je verjetno zamislil tudi skladatelj sam. Svoj nastop so zaključili z zelo solidno izvedbo temperamentne in z belokranjskimi motivi obarvane skladbe Danila Bučarja Ob Kolpi. Zato pa je bilo razumljivo presenečenje med poslušalci in tudi razočaranje med izvajalci na koncu, ko so bili objavljeni rezultati in razdeljene plakete. Človek kar ne more mimo tega, da ne bi pomislil, da tukaj ni vse čisto v redu. Še posebno se ta misel utrdi, ko spozna, kako zelo različno so o nastopih sodili posamezni člani žirije. Krški godbeniki so za svoj nastop prejeli 304 točk in s tem srebrno plaketo; zlato so zgrešili za pičli 2 točki. Kar lep uspeh, z malo premalo sreče, bi rekli, če ne bi primanjalo med seboj tudi vseh ostalih orkestr

... Zlato plaketo si je s 307,5 točke prisvojil Pihalni orkester iz Koprca, ki si je za skladbo po lastni izbiri izbral Gvida Učakarja Za goro, skladbo, ki je bila že pred osmimi leti obvezna za 3. težavnostno skupino in torej sploh ni sodila na to tekmovanje. Tudi primerjava med ostalimi orkestri da slutiti, da na končni izid lahko vplivajo znanstva in simpatije ali pa čisto osebni odnos do posamezne skladbe.

● Postavlja se vprašanje, ali je vredno vlagati štiriletni trud v študij in trdo delo za to, da ti na koncu lahko samo en posameznik v trenutku podre vse ambicije in voljo do tako lepe ustvarjalnosti, kot je glasba.

Verjetno bi bilo v bodoče potrebno v žirijo imenovati večje število članov, da odločitev posameznika ne bi v tolikšni meri vplivala na povprečno oceno.

JANKO AVSENAK

Naš srečni petek

Hude krvi zaradi ceste je končno konec

Cesta Šmihel — Semič je bila dolgo ena glavnih prometnih stičnic med Dolenjsko in Belo krajino, potem je izgubila pomen kot regionalna, ko je bila zgrajena cesta čez Gorjance, še bolj pa, ko je bila usposobljena za promet partizanska magistrala. Nekaj časa, uglasena cesta je postala čez leta le še preoran kolovoz in nazadnje pristala v kategoriji lokalnih cest, še vedno pa občinskih. Pa še ena posebnost te ceste je vpadljiva. Do Birčne vasi je bila zgrajena iz združenih sredstev, na področju Uršnih sel pa le, kadar je akcija začela KS in bila tudi soudeležena pri delih.

Tako so Uršenčani hlepeli po posodobitvi te ceste iz sto razlogov, bodisi zaradi rednega in dostojnega prevoza, zaradi »šparanja« svojih avtomobilov, zaradi oskrbe tamkajšnje trgovine in sploh.

In končno, »usodnega« petka, 14. junija, smo se Uršenčani z avtomobusom le peljali po asfaltu in zelo lepo speljani cesti — iz občinskega središča vse do Uršnih sel. Neizmerno je veselje tamkajšnjih ljudi, kot da je to darilo njim samim. In hude krvi je končno konec. Počasi bomo naredili tudi ostalo, glavni vir negotovosti in protestov velikega števila krajanov iz Uršnih sel, Dobindola, Gor. Sušic, Podljudna, Petan, Laz, Travnega dola in Rožnega dola (pa še dosti več), čeprav ne sodi vse na Uršna sela, je odpravljen. Čaka le še predel iz Uršnih sel do Laz in malo naprej do občinske meje na Peščeniku, kjer je klanec, ki mu ga v obdobju zlepa ni para po težavnosti. Zdaj imamo tudi tisti od Uršnih sel naprej proti Semiču več upanja, da bo tudi ta »črna točka« enkrat odpravljena.

J. S.

Priznanja kočevskim učencem

Ob zaključku šolanja

KOČEVJE — Minuli četrtek je bil zadnji osnovnošolski dan za učence osmih razredov kočevske osemletke. Ob tej priložnosti so na popoldanski svečanosti najprizadenejšim posameznikom in ekipam podelili tudi priznanja za njihovo prizadevanje in uspešno delo na raznih področjih.

Najboljša matematičarka Renata Okrajšek je prejela zlato Vegovo priznanje. Priznanje za odlični učni uspeh v vseh osmih letih šolanja so prejeli: Tanja Košir, Renata Okrajšek, Borut Česnik, Katja Hočvar, Izok Juvan, Tatjana Cvitkovič, Leon Behin, Simona Eberle, Stojan Kotar, Tomaž Bojc in Tadej Jurkovič.

Priznanja so prejeli še učenci, ki so osmi razred zaključili z odličnim uspehom, ekipe za dosežene uspehe na področju SLO in družbene samozavešča. Metka Rojc kot najboljša varčevalka v šolski hranilnici, podeljena pa so bila priznanja tudi za druge izvenšolske dejavnosti.

Sledil je bogat kulturno-zabavni program, za zaključek pa še ples, narko so dosegali učenci »zleteli kot pički iz gnezda iz svoje šole«. Vsa prireditve je namreč potekala v tem znamenju, saj je v taki obliki pripravil dekoracijo zanjo likovni pedagog Ivan Brudar.

J. P.

CERKLJE SE PRIPRAVLJAJO NA PRAZNIK

CERKLJE — Krajevna skupnost Cerklje ob Krki praznuje 8. julija svoj krajevni praznik v spomin na ta dan leta 1943, ko so borci 5. SNOUB Ivan Cankar izvedli uspešen napad na nemško letališče v Cerkljah. Za letošnji praznik načrtujejo več prireditev, npr. srečanje vinogradnikov, vrtni zabavi lovške družine in gasilskega društva. Nanj se tudi posebej pripravljajo. Osnovna organizacija ZSMS, ki si zadnje čase prizadeva poživiti svojo dejavnost, je vzela »za svoje« Turistično društvo. Od občinske turistične zveze so letos dobili 80.000 dinarjev. Od tega so več kot polovico dali za koše za smeti, urejajo plažo ob Krki, sicer pa so aktivni še posebej na športnem področju. Že nekaj let poteka v krajevni skupnosti akcija za obnovo kulturno-prostvenega doma. Najbolj delavni so gasilci in vojniki cerkljanske garnizije, krajanji pa po svojih močeh pomagajo s prostovoljnimi delom in drugace. Veseli so 480 tisočakov, ki so jih dobili iz ostanaka sredstev prejšnjega referenduma za kulturne objekte v občini. Upajo, da bodo dvorano usposobili do občinskega praznika.

S. MILENOVIČ

MLADI DOPISENIK

NARAVOSLOVCI NA IZLETU

Člani naravoslovnega krožka smo se tudi letos udeležili ekskurzije Prirodoslovnega društva Slovenije. Obiskali smo dolino Kokre in Jezerko. Posebno pozorno smo si ogledali kamolom lehnjaka, Makekovo kočno, slap Čedca, izvir Slatine pri Anku, Senkovo kmetijo in Jenkovo kasarno. Med potjo smo primerjali tudi zastopanost deževniških vrst v posameznih biotopih. Vrnili smo se polni vtisov.

SANDRA NOVŠAK, 8.a
OŠ Atiče

ZASTONJ Z VLAKOM

Naš razred je osvojil kolektivno nagrado Železniškega gospodarstva. Izbrali smo potovanje od Brežic do Jesenic. Ker smo to potovanje povezali z zaključnim izletom, smo se z Jesenic z lokalnim avtomobusom odpeljali do Mojstrane. Nato smo pešali do slapa Peričnik in še do Aljažvega doma, tako da smo osvojili vrh »malega« Triglava. Izlet je bil naporen, toda lep.

MOJCA MOLAN, 5.r
OŠ Atiče

DAN GRADBINEV

3. junij je dan gradbincev. Gradbinci naše občine so ga proslavili delavno. Proslavo s kulturnim programom so imeli v soboto. Na njej so nastopali tudi učenci naše šole. Ob tej priložnosti so mnogim delavcem razdelili priznanja in nagrade za večletno delo. Po proslavi je bila pogostitev in zabava.

MAJDA ČRNIČ
OŠ Črnomelj

V JASENOVCU

Pred kratkim smo bili na šolskem izletu. Naš cilj je bil Jasenovac, kjer je bilo med vojno eno najhujših taborišč, pa Kozara in Petrova gora. Ogledali smo si razne muzeje in dokumentarne filme, ki prikazujejo vojne grozote. Vračali smo se z željo, da se kaj takega nikoli več ne bi zgodilo.

IRENA ŠUŠTERIČ, 8.r
OŠ Globoko

V BELI KRAJINI

Na končni izlet smo šli v Belo krajino. Najprej smo se ustavili v Črnomlju. Ogledali smo si mesto in Dom kulture, kjer je bil med vojno sestanek SNOB. V Vinici smo si ogledali Županičev rojstno hišo in del starega obzidja, ki je služilo za obrambo pred Turki. Ustavili smo se tudi v Metliki. Zanimiv je grad, spremljen v muzej, ki Belo krajino prikazuje v slikah, predmetih in besedah. Vse nam je bilo na izletu zelo všeč, še posebno pa priznanje Belokranjci.

UČENCI 4.b
OŠ Škočecan

NA ZLETU

8. in 9. junija je bil v Sisku 18. Zlet bratstva in enotnosti. Slovenijo smo zastopali pionirji dolenjskih občin. V soboto smo se odpeljali v Petrinjo, kjer smo prespali. V nedeljo dopoldne smo imeli generalno. Vsi smo bili vznemirjeni in nismo bili prepričani, da bo nastop uspel, še posebno, ker je deževalo. Nastop je k sreči uspel. Vsi smo bili zelo veseli, posebno tovarišica Ruža Kovačič. Po končanem zletu smo zvedele, da smo bile najboljše. Domov smo se vrnile polne lepih vtisov. Težko je pričakujemo naslednji zlet, ki bo leta 1987 na stadionu v Novem mestu.

MATEJA SKOL,
ANDREJA PONIKVAR, 6.a
OŠ Jože Slak—Silvo
Trebnje

NAŠA ANKETA

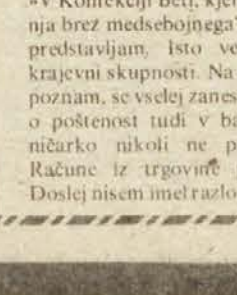
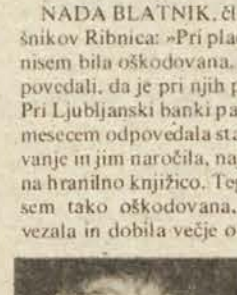
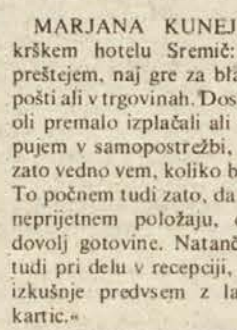
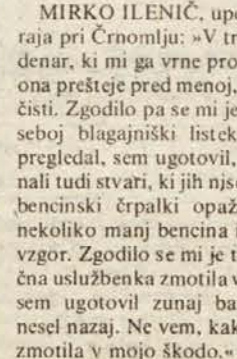
Ljudje si še zaupajo

Včasih je dana beseda, obljuba nekaj pomenila. Tudi sicer med ljudmi ni manjkalo zaupanja. Smo se danes spremenili? Smo bolj ali manj zaupljivi? Vzamemo denar pri blagajni v trgovini, na banki ali pošti brez štetja ali preverimo, če smo dobili točen znesek? Kontroliramo blagajniške listke v trgovini ali zaupamo prodajalki na blagajni, da nas ni prinesla okoli? Kakor kdo, kot smo ljudje različni. Eni vedno vse prekontrolirajo (iz navade ali zaradi slabih izkušenj) drugim to komaj kdaj pade na pamet. Eni so skoraj brezmejno zaupljivi, drugi ne. Medsebojno zaupanje tudi v vsakdanjih, drobnih zadevah je pač odvisno od mnogih stvari, predvsem od izkušenj. Po odgovorih bi sodili, da smo ljudje danes še kar zaupljivi, da slabe izkušnje niso prevladujoče.

DAVORIN NOVAK, frizer iz Trebnje: Ne bi rekel, da smo kaj manj zaupljivi drug do drugega, kot smo bili nekdaj. Meni se večkrat zgodi, da mi dajo stranke denarnico kar v roke, da si sam nabere drobiž. Kadar pa sem jaz v trgovini ali na banki, seveda preštetem denar že iz navade in ne iz nezaupanja. Pred leti se mi je zgodilo, da je bilo nekaj narobe zaradi prepognjenega bankovca v prešetnem in zapakiranem bančnem zavitku. Od tedaj vedno preštetem denar.

JANKO BRAČIČKA, mojster v metliški Beti: »Beseda pravega človeka je več kot vse pogodbe. Ljudje še dajo nekaj na besedo, na obljubo, ne vem pa, če to drži tudi na višjem nivoju, med podjetji in drugje. Mislim, da je med ljudmi še precej zaupanja, spoštovanja obljub in dogovorov, v politiki pa je vedno več besedenja. Mene še nihče, ki mi je kaj obljubil, ni razočaral, zato ljudem tudi zaupam. Tudi v trgovini in gostilni nikoli ne preštetem vrnjenega denarja ali prekontroliram računa. Kolikor rečejo, toliko plačam.«

MIRKO ILENIČ, upokojenec iz Butoraja pri Črnomlju: »V trgovini preštetem denar, ki mi ga vrne prodajalka, ali pa ga ona prešteje pred menoj, tako da so računi čisti. Zgodilo pa se mi je že, da sem vzel seboj blagajniški listek, in ko sem ga pregledal, sem ugotovil, da so mi zaračunali tudi stvari, ki jih nisem kupil. Tudi na bencinski črpalki opažam, da natočijo nekoliko manj bencina in zaokrožijo navzgor. Zgodilo se mi je tudi, da se je bančna uslužbenka zmotila v svojo škodo, kar sem ugotovil zunaj banke. Denar sem nescel nazaj. Ne vem, kako bi bilo, če bi se zmotila v mojo škodo.«

LADO JELENOVIČ iz kočevskega l'fasa: »Seveda skušajo trgovci in drugi potrošnika tudi oškodovati. Razjezil sem se, ko so v bifeju samopostrežbe skuhal iz iste vrečke kar 6 čajev. Tudi slanino so mi hoteli prodati z vrvice, na kateri je visela. Žena, ki je bila včasih trgovka, pravi, da sem tečna stranka. Toda če se v trgovini vsaj dvakrat na leto ne skajšlaš, mislijo, da lahko s teboj počno, kar se jim zljubi.«

MARJANA KUNEJ, recepcionarka v krškem hotelu Sremič: »Denar vedno preštetem, naj gre za blagajno na banki, pošti ali v trgovinah. Doslej mi niso še nikoli premalo izplačali ali vrnili. Ko nakupujem v samopostrežbi, sproti računam, zato vedno vem, koliko bo okvirno račun. To počnem tudi zato, da se ne bi znašla v neprijetnem položaju, da ne bi imela dovolj gotovine. Natančnost pride prav tudi pri delu v recepciji, kjer imam slabe izkušnje predvsem z lastniki kreditnih kartic.«

IDA RESNIK, šivilja v modelarni Jutrancje: »Ob tej dragini mora človek pregledovati blagajniške bloke in morebitne napake takoj reklamirati. Opazila sem, da so v nekaterih sevniških trgovinah prodajali večje in manjše lučke po enaki ceni. Menim, da nihče namerno ne goljufa. Prihaja pač do pomot, ki se ob obojestranski dobri volji lahko sproti razčistijo. Pošteno je, če se potrošnik odzove tudi takrat, ko ni oškodovan, ampak na boljšem.«

NADA BLATNIK, članica sveta potrošnikov Ribnica: »Pri plačilu v trgovinah se nisem bila oškodovana, nekateri pa so mi povedali, da je pri njih prišlo do pomote. Pri ljubljanski banki pa sem pred dobrim mesecem odpovedala stanovanjsko varčevanje in jim naročila, naj denar preknjižijo na hranilno knjižico. Tega se niso storili in sem tako oškodovana, ker bi ta denar vezala in dobila večje obresti.«

PAVLA DAMIŠ, gospodinja iz Novega mesta: »V današnjih časih se še kako splača biti pozoren tudi pri majhnih stvareh. Z možem nakupujemo v potrošniškem centru na Cesti herojev. Ko sva nekajkrat ugotovila, da je blagajničarka zaračunala tudi po 300 din preveč, sedaj vedno kontrolirava blagajniški listek. Žal se cene tako hitro spreminjajo, da je to težko, prav v tej trgovini pa so mnogi artikli brez cen.«

SLAVKO VUJASINOVIČ iz Dobove: »V Konfekciji Beti, kjer delam, si poslovanja brez medsebojnega zaupanja sploh ne predstavljam, isto velja za odnose v krajevni skupnosti. Na besede ljudi, ki jih poznam, se vselej zanesem. Prepričan sem o poštenosti tudi v banki in za blagajničarko nikoli ne preštetem denarja. Račune iz trgovin pregledam doma. Doslej nisem imel razloga za nezaupanje.«

F. ŽNIDARŠIČ

Ali res ni tretje možnosti?

Razmišljanja ob vesteh o hudih materialnih težavah dolenjskega zdravstva

V Dolenjskem listu smo lahko brali o hudih materialnih težavah regijskega zdravstva. Posvet, ki je bil organiziran na medobčinski ravni, ponuja dve možnosti: ali zbrati manjkajoča sredstva (260 milijonov) ali znižati zdravstveno raven. Takih poenostavitvev pri nas ne manjka. Zabolle-me je stavek, ki kategorično pribija, da »tretje možnosti ni.«

Razumem, da se na enem posvetu ne da z vseh zornih kotov osvetliti probleme financiranja zdravstva, to pa še ne pomeni, da ni tretje ali še več drugih možnosti. Posvetovanje ni zajelo stabilizacijskih prizadevanj v zdravstvu in ne vemo, kakšni so rezultati. Kljub trditvam, da je zdravstvo notranje rezerve izčrpalo, mislim, da se nekaterih še dotaknili niso, npr. prevlekle porabe zdravil, nepotrebnih specialističnih pregledov, organizacije dela, nagrajevanja po delu. Nihče ne vpraša, kaj je s prednostjo, ki naj bi jo imela v tekočem srednjeročnem obdobju osnovna zdravstvena dejavnost, ki gotovo ni bila sprejeta zaradi lepšega. Težko je verjeti, da načrtovalci niso imeli v mislih nujne po ustrezni razporeditvi sredstev osnovnemu zdravstvu, ki naj za sorazmerno majhna vložena sredstva družbi skuša prihraniti nemajhna sredstva na račun bolni-

šničnega in specialističnega zdravljenja. S to prioriteto doslej ni bilo še nič. Podatki za leto 1984 kažejo, da je bolnišnična dejavnost v dolenjski regiji lani dosegala 92 odstotkov republiškega povprečja, osnovna zdravstvena služba pa komaj 69 odstotkov povprečno vloženi sredstev na prebivalca. V tako smer naravnani programi izvajalcev ne morejo navduševati.

● Trditev, da namenjamo zdravstvu vedno manj denarja, vsaj za trebanjsko občino ne velja. Sploh pa je znano, da pride iz razglašeni orkestr

Razume se, da so boljše dolžni pripraviti vodilni delavci centra. Kar se tiče grozodega znižanja zdravstvenega standardega upam, da niso imeli v mislih tistega dela zdravstvenega varstva, ki sploh še ni urenjen, čeprav bi moral biti že za sedanja sredstva.

Tretja in še kakšna možnost je v bitki za cilje, dogovorjene s samoupravnim sporazumom o združenju v Zdravstveni center Dolenjske, v dejanski odgovornosti vseh delavcev, v spoštovanju samoupravnega sporazuma o kadrovske politiki, v takih vodilnih delavcih zdravstvenega centra, ki bodo sposobni v skupnih službah zbrati kaj več od dobre polovice primerno usposobljenih ljudi, ki bodo prej kot v 7 letih za silo skrpali samoupravne akte, ki bodo spodbujali samoupravljanje, začeli uresničevati nagrajevanje po delu, ki bodo sposobni uresničiti prioriteto osnovnega zdravstva in odpravljati nepravilnosti, namesto da jih prikrijevajo. Možnost je tudi v sklepih 13. seje, ki so obvezujoči tudi za vodilne delavce centra, pa v vseh zdravstvenih delavcih, ki smo pripravljene in več in bolje delati že danes, da bi naredili, kar se da, dokler časi niso še težji.

F. ŽNIDARŠIČ

Težko je biti sam

Opozorilo iz Predgrada, da je starejša ženska potrebna pomoči

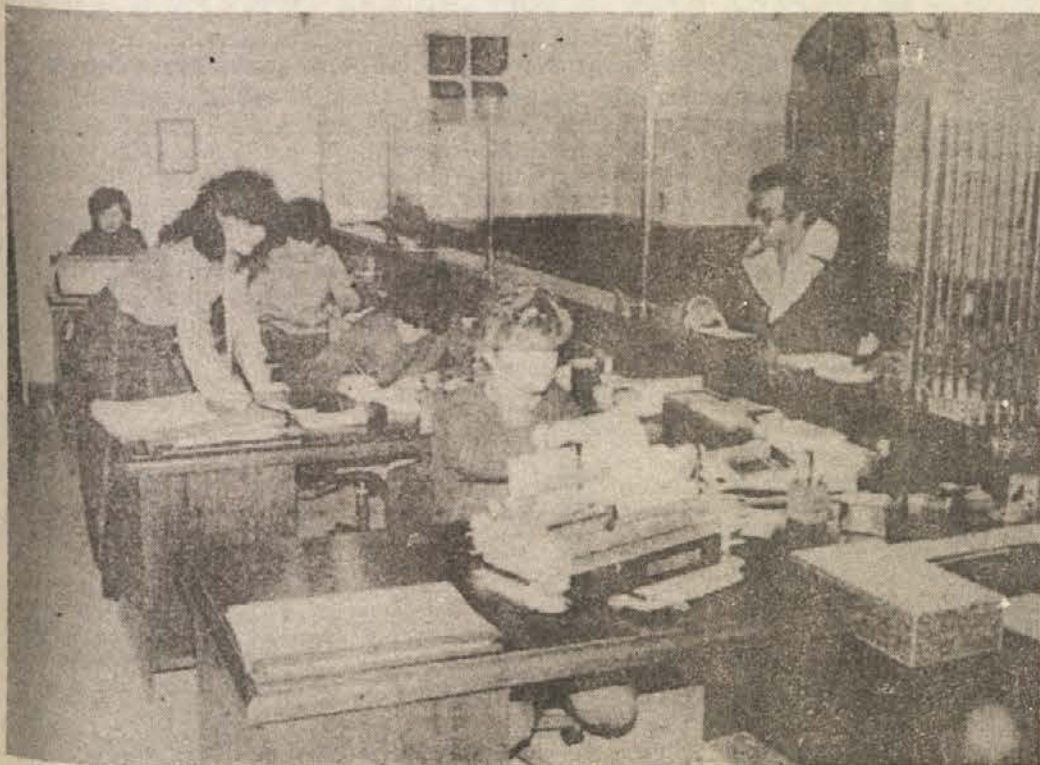
PREDGRAD — V Predgradu živi v stari hiši, kjer teče voda skozi strop, nad 80 let stara Katarina Majerle. Ima skromno pokojnino po pokojnem možu. Hiša je slaba, potrebna popravila. Vprašanje je, če si pozimi sploh kuri, nekajkrat pa se je iz hiše tudi precej močno kadilo, da so vaščani mislili, da gori. Ženica je v glavnem zaklenjena v hiši, iz katere pride zelo redko. V njenem stanovanju že več let ni bil nihče, saj se obnaša nekoliko ne navadno in tudi nobenega ne pusti noter.

Hiša je last lovške družine Predgrad, razpada in sploh ni primerna za stanovanje. Popraviti pa je ne morejo, dokler kdo v njej stanuje. Po mnenju lovec je edina stanovalka te hiše Katarina Majerle potrebna pomoči socialnega skrbstva, zelo verjetno pa je potrebna tudi tuje pomoči, saj sapa ne more več skrbeti zase.

J. P.

TELEVIZIJSKI SPORED

beogradska banka
temeljna banka ljubljana

Beogradska banka
Temeljna banka Ljubljana
Poslovna enota Novo mesto, Glavni trg
telefon: (068) 25-969, Telex: 35824 BBPENM YU

Spoštovani varčevalci!

Z veseljem vam sporočamo, da smo podaljšali čas poslovanja, sedaj vam nudimo usluge bančnega servisa

VSAK DELOVNI DAN
OD 7. DO 18.30
SOBOTA
OD 7. DO 11. ure

Upamo, da smo s tem ustregli tudi vašim željam in veseli bomo vsakega vašega obiska.

NAJVEČJA VAS Z NAJSLABŠO CESTO

STARI TRG — V starotrški krajevni skupnosti imajo v velike težave s potjo v največjo vas v krajevni skupnosti, v Radence. Iz te vasi je zaposlenih v Starem trgu 22 ljudi, vendar delavski kombi po ozki, strmi vaški poti ne more pripeljati do naselja, ampak morajo vaščani peša čiti do postaje 2 kilometra. Zato so se v krajevni skupnosti odločili, da bodo cesto posodobili, ji zmanjšali naklon in jo s tem za kilometer podaljšali. Denar za posodobitev še iščejo, verjetno pa bo veliko prispeval zreški Unior, ki ima v Starem trgu obrat. V letošnjem letu naj bi pripravili projekt z vso potrebno dokumentacijo.

UPOKOJENCI NE POČIVAJO

KOČEVJE — Športniki kočevskega društva upokojencev se bodo 8. junija pomerili z Novomeščani, nato pa bodo sodelovali še na tekmovalju upokojencev dolenske regije. Društvo organizira vsako leto več izletov. Prvi letošnji je že bil v maju, ko so obiskali Dražgoše, Cerkljo, bolnišnico »Frano« in še nekatere kraje. Naslednji bo 15. junija, in sicer v Logarsko dolino, prevoz pa bo veljal 1.100 din. Za dan borca bodo obiskali Oplotnico in Osankarico, 10. avgusta pa še Bazo 20 in Belo krajino. V juliju, za teden upokojencev, bodo organizirali družabno srečanje, športno tekmovalje in razstavo ročnih del, ki bo tokrat že četrtič po vrsti. Piknik upokojencev bo 27. julija pri brunarici v Dolgi vasi.

SPET NOV ASFALT

RIBNICA — V ribniški občini so lani dokončali asfaltiranje ceste Sodražica — Loški potok, letos pa delavci Cestnega podjetja Novo mesto nadaljujejo z asfaltiranjem po ribniški dolini in drugod. Pred kratkim so dokončali asfaltiranje ceste Sodražica — Sveti Gregor (3,5 km) in Sveti Gregor — Ortnek (5,5 km). Kraji Velikih Poljan so pred kratkim izglasovali samoprispevek za urejanje kraja, predvsem za ureditev in asfaltiranje ceste skozi vas in do zaseleka Vrh. Gradbeni odbor pridno dela, saj že razširjajo cesto in jo pripravljajo za asfaltiranje. Asfalt sta dobili tudi novi naselji v Žlebiču in v Bregu. V Ribnici pa prenavljajo cesto od gasilskega doma proti Inlesu, Hrovači in čistilni napravi.

M. G.

Tovarna celuloze in papirja »Djuro Salaj«, Krško

TOZD Vzdrževanje

objavlja
prosta dela oz. naloge za

krovska dela V. stopnje — za 1 delavca

Pogoji:
— poklicna šola ustreznih smeri — 3 mesece delovnih izkušenj
— delo za nedoločen čas
Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev oglasa kadrovske službi naše delovne organizacije v 15 dneh po objavi oglasa. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po prejemu obvestila o izbiri.

423/25-85

Osnovna šola Vinica pri Črnomlju

objavlja

javno licitacijo

za prodajo avtomobila kombi IMV 1600, letnik 1976, registriran in v voznem stanju. Licitacija bo dne 24. 6. 1985 ob 8. uri v prostorih OŠ Vinica. Izklicna cena je 100.000,00 din. Varščina za zasebni sektor je 10%. V ceni ni vračunan prometni davek.

430/25-85

Komisija za medsebojna delovna razmerja, OZD Mizarsko podjetje »Hrast«, Šentlojrenc, 68212 Velika Loka,

razpisuje prosta dela in naloge

3 KV mizarjev

Pogoji:
— končana poklicna šola lesne stroke
— 3-mesečno poskusno delo
— odslužen vojaški rok.

Kandidati naj pošljejo prijave s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi Komisiji za medsebojna razmerja pri Mizarskem podjetju »Hrast«, Šentlojrenc. O izbiri bomo kandidata obvestili v 30 dneh po dnevu razpisa. Nastop dela je možen takoj ali po dogovoru.

416/25-85

PETEK, 21. VI.

17.35 — 23.50 TELETEKST
17.50 POROČILA
17.55 NAŠ PRIJATELJ TITO otroška serija
18.10 GRIZLI ADAMS, ameriška nanizanka 18.35 PROPAGANDNA ODDAJA
18.40 NA POTI V INOVACIJSKO DRUŽBO: Kaj ovira razmah inovacijskega gibanja?, 3. del izobraževalne serije
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 OTVORITVE 16. GRAFIČNE-

GA BIENALA, prenos
20.50 NE PREZRITE
21.05 ČLOVEKOVI MOŽGANI: Videnje, angleška dokumentarna serija
22.00 DNEVNIK
22.10 GOREČI ANGEL, finski film

21.00 Človeški faktor — 21.50 Morila v službi zakona (francoski film)

TV ZAGREB

15.45 Video strani — 15.55 Poročila — 16.00 TV koledar — 16.10 V osemdesetih — 16.40 Rokomet (2) Jugoslavija: Kitajska — 18.15 Dvorci Slavonije — 18.45 Yu rock misija: Kako je posneta plošča za milijon let — 19.30 Dnevnik — 20.00 Kraj srečanja se ne sme spremeniti (TV nadaljevanje) — 21.00 Glasbena oddaja — 21.45 Dnevnik — 22.00 V petek ob 22h (kulturni magazin)

DRUGI PROGRAM

15.35 Test — 15.50 Dnevnik — 16.10 V osemdesetih — 16.40 Rokomet (2) Jugoslavija: Kitajska — 18.15 Dvorci Slavonije — 18.45 Yu rock misija: Kako je posneta plošča za milijon let — 19.30 Dnevnik — 20.00 Glasba in mi — 20.45 Včeraj, danes, jutri —

SOBOTA, 22. VI.

7.45 — 10.45 in 15.55 — 22.50 TELETEKST
8.00 POROČILA
8.05 SLOVENSKE LJUDSKE PRAVLJICE: Goslač
8.25 POJOČE URE
8.40 NAŠ PRIJATELJ TITO nadaljevanje
8.55 MITI IN LEGENDE: Antični miti — ORFEJ, nanizanka
9.10 NIHČE KAKOR JAZ, nanizanka
9.40 SIMON IN ŠARA, belgijski film
10.10 REPUBLIŠKA REVILJA MPZ ZAGORJE 84L 10.40 POROČILA
16.10 POROČILA
16.15 ČLOVEKOVI MOŽGANI: Gibanje, ponovitev 4. dela
17.05 RETROSPEKTIVA FILMOV FRANCETA ŠTIGLICA: POVEST ODOBRIH LJUDEH, slovenski film
18.40 BOJ ZA OBSTANEK: Tiger, ki živi med koreninami trav, angleška poljudnoznanstvena serija

19.05 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.50 VREME

20.00 ZGODBA O CHARLEYU FLOYDU ameriški film

Po uspehu filma Bonnie in Clyde je nastalo še več filmov, ki so se ukvarjali s kriminalci iz tridesetih let, vendar noben ni dosegel takšnega uspeha kot Penno film. Eden takih »naslednikov« je tudi film Zgodba o Charleyu Floyd. Floyd je postal bančni ropar zaradi družbenih razmer. Tekoča filmska pripoved spremlja Floyd na njegovi življenjski poti. Floyd roba banke, s tem »rahlja« moč vladajočega razreda, hkrati pa revežev pomaga tako, da v napadenih bankah uničuje dolžniške dokumente. Da so ga kot svojega prijatelja doživljali reveži, dokazuje tudi njegov pogreb.
21.15 ZRCALO TEDNA
21.40 VIDEO GODBA
22.45 POROČILA

DRUGI PROGRAM

13.50 Nihče ni hotel umreti (sovjetski film) — 15.30 Zmajeva ulica — 16.30 Francis v začaranem krogu (ameriški mladinski film) — 17.50 Nepokorjeno mesto — 19.00 Narodna glasba — 19.30 Dnevnik — 20.00 mali koncert — 20.15 Dokumenti našega časa — 21.00 Festival otroka Šibenik 85 — 22.00 Poročila — 22.10 Opermannovi (2. del nemške nadaljevanke) — 23.15 Poezija — 23.45 Atletika za Hanzekovičev Enmemorial

TV ZAGREB

16.10 Sedem TV dni — 16.40 Narodna glasba — 17.10 Poročila — 17.15 TV koledar — 17.25 Vaterpolo Jugoslavija: Italija — 18.25 To je to — 19.30 Dnevnik — 20.00 Ženska za nedeljo (italijanski film) — 21.50 Dnevnik — 22.05 Za konec tedna

NEDELJA, 23. VI.

8.35 — 14.05 in 14.50 — 22.15 TELETEKST
8.50 POROČILA
8.55 ŽIV ŽAV: Risanke, Tom Sawyer
9.55 GRIZLI ADAMS, ponovitev ameriške nanizanke
10.20 FESTIVAL OTROKA — ŠIBENIK 85
11.30 LAMPIJON IN LEPA MARIJA, 3. del brazilske nadaljevanke
12.10 ČEZ TRI GORE: Oktet PDP Svoboda Žirovnica—Breznica
12.35 625, oddaja za stik z gledalci
13.00 PEVSKI TABOR ŠENTVID PRI STIČNI, prenos
14.00 POROČILA
14.15 KAM GREDO DIVJE SVINJE, ponovitev 9. dela nadaljevanke
15.15 DEŽEVJE PRIHAJA, ameriški film

lordom, Salti pa ima težave z ljubosumno materjo. Vse te dileme olajšata potres in silno deževje.

16.50 POROČILA
16.55 ROKOMET (Ž) ZA LOVORIKO JUGOSLAVIJE — FINALE
18.25 ZABAVNOGLASBENA ODDAJA
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.50 VREME
20.00 ŠOMRAK, I. del drame TV Sarajevo

Delo pripoveduje o neki istrski vasi, v kateri živijo le še otroci in starci. Vsi ostali so odšli v mesta ali na delo v Nemčijo. Skrb za domačije so prevzeli otroci, dedki in babice pa so jim bolj v breme kot v pomoč. Pripoved je osredotočena na eno izmed takih družin. Njena življenjska drama nastane v trenutku, ko dobi dedek Marko — igra ga znani Karl Mladen — pismo, v katerem mu sin sporoča, da se je razvezal in da se ne namerava več vrniti domov. Dedek se znajde v

dilemi, kako to sporočiti vnukom. Stari Marko se je odločil, da novice ne bo niti omenil, kajti prepričan je, da upanje in sanje ljudem pomagajo živeti. Film je bil nagrajen z nagrado Unicefa kot najboljši film za otroke in mladino.

21.00 BESEDA DA BESEDO: Pogovor z Antonom Seipaničem

Anton Stipančič je brez dvoma zanimiva osebnost. Star je 57 let in ima že 50 let delovne dobe, v tem času pa je delal na 15 povsem različnih delovnih mestih, od železničarja do konzula in predsednika poslovnega odbora Iskre.
21.35 ŠPORTNI PREGLED
22.10 POROČILA

DRUGI PROGRAM

15.15 Nedeljsko popoldne — 17.20 Asja (sovjetski film) — 19.00 Vaterpolo Jugoslavija: SZ — 20.00 Tovarna na severnem Kitajskem — 20.55 Včeraj, danes, jutri — 21.15 TV kinoteka: Kubanski kozaki

PONEDELJEK, 24. VI.

17.35 — 22.35 TELETEKST
17.50 POROČILA
17.45 POLETAVČEK? nanizanka
18.25 ČIRA ČARA
18.45 ROCK OKO, glasba za mlade
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 LYTONOVA KRONIKA.

angleška nanizanka
21.05 SPOZNANO NEZNANO, oddaja o znanosti

21.45 V. Novak: BALADE, glasbena oddaja češkoslovaške TV
Animirani lutkovni film pristopa k delu Balade češkega skladatelja V. Novaka na nenavadan način. S prepletanjem glasbe, balad na besedila moravske ljudske poezije in drugih izraznih sredstev, ki izvirajo iz ljudske

umetnosti, je glasbena ideja zelo zanimivo in privlačno obdelana.
22.20 DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

17.30 Beograjski TV program — 19.00 Indirekt (oddaja o športu) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Znanost — 20.50 Poročila — 21.00 Dinastija — 22.00 Hit meseca

TOREK, 25. VI.

17.40 — 22.35 TELETEKST
17.55 POROČILA
18.00 GRUZIJSKI KOMORNI ORKESTER, 3. oddaja
18.20 MITI IN LEGENDE — Antični miti: QJDP, nanizanka
18.40 O KRESI SE DAN OBESI, dokumentarni film
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 M. Duras: CELE DNEVE V KROSNJAH DREVES, francoska drama

Zgodba je omejena na en sam dogodek, zgosti se v nekaj ur. Bogata mati se vrne iz neke francoske kolonije, da bi po desetih letih videla sina, ki živi revno življenje z dekletom iz nočnega bara
21.45 SONJA, dokumentarno igrani film

Sonja je Sonja Polac, tista z nočnega programa radia, ki zna tako povezoovati besede v stavke, da nehoti prisluhne slapu besed in nenavadnim besednim kombinacijam. Sonja smo videli tudi plesati v plesnem gledališču, slišali na radiu Student, kjer je izoblikovala svoj poseben način izražanja, nekonvencionalno je vodila

nekdanjo Slovensko popevko, igrani v zboru v Hamletu in še in še. Sonja z neverjetno energijo, s pogumno in samosvojo podobo na ljubljanskih ulicah, predvsem pa zaljubljena v radio in njegove silne možnosti.
22.20 DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

17.55 Dnevnik — 18.15 Kaj otroci vedo o rojstnem kraju — 18.45 Tommy s pop show extra — 19.30 Dnevnik — 20.00 Večer za tamburico — 20.45 Žrebanje lota — 20.50 Poročila — 20.55 Od Kaira do Novega Sada — 21.35 Branje

SREDA 26. VI.

17.30 — 22.30 TELETEKST
17.45 POROČILA
17.50 ROŽA ŠKRILATKA IN SIN ORLIČ, lutkovna oddaja
18.05 L. Suhodolčan: FIGOLE FAGOLE, 2. del predstave SIG Celje
18.40 ŽELELI STE — POGLEJTE, poučnozabavna oddaja
19.05 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME

20.05 MEDNARODNA OBZORJA
20.55 Film tedna: MADE IN BRITAIN, angleški film

Junak filma je 16-letni Trevor, ki je svoje občutenje omejenih možnosti in socialne neperspektivnosti ter upov zžil v vrsto asocijalnih dejanj. Je »obritoglavce«, rasist in nasilnež. Tako kot mnogi mladostniki se je zapletel z zakonom in oblastjo. In zanj institucija, v katero so ga zaprli — takih pajev v Angliji že preko 500 — ne naredi nič koristnega, saj se sreča z avtorita-

tivnostjo, strogo disciplino in kaznovanjem. V teh »popravnih« institucij se na slaba pota in seveda v zapor vrne več kot tri četrtine njihovih varovancev.
22.15 DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

17.55 Dnevnik — 18.15 Legende sveta — 18.45 Zabavnoglasbena oddaja — 19.30 Dnevnik — 20.00 Glasbena dogajanja — 20.55 Darovalci — 21.35 beograjskega festivala jazza

ČETRTEK, 27. VI.

17.30 — 22.55 TELETEKST
17.45 POROČILA
17.50 F. Rudolf: 40 ZELENIH SLONOV — Sloni se vrnejo, zadnji del nadaljevanke
18.05 OVCARSKA PESEM
18.15 KAKO NASTANE VIOLINA
18.40 OZAIK KRATKEGA FILMA: Najlepša jama na svetu (poljski film), JAHTA VALEF (angleški film)

Filma sta z lanskoletnega festivala športnih in turističnih filmov v Kranju. Prvi govori o malo znanem, a vse bolj zanimivem športnem udejstvovanju — jamarstvu, drugi pa nam pred-

stavlja križarjenje okoli grških otokov z dvema elegantnima jahtama.

19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 TEDNIK
21.10 FRANZLISZT? zadnji del madžarske nadaljevanke
22.10 DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

17.55 Dnevnik — 18.15 Na črko, na črko — 18.45 Jaz sem hotel (kanadska zabavnoglasbena oddaja — 19.30 Dnevnik — 20.00 Večni klic (sovjetska

nadaljevanke) — 21.00 Poročila — 21.05 Gibljive slike — 22.00 Rašomon (japonski film)

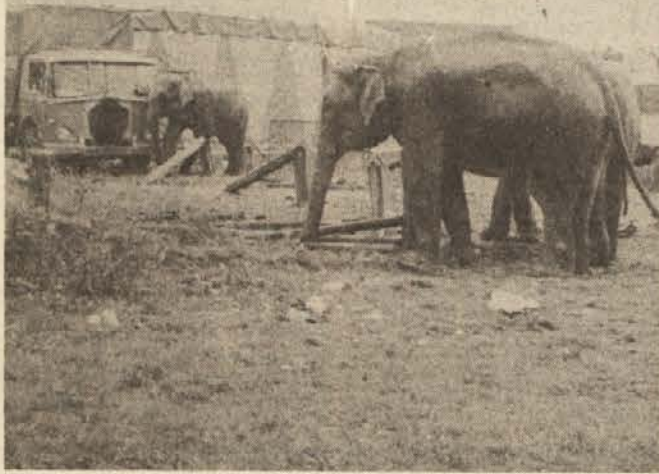

NAGLUŠNA KAMERA

foto slišal:
Milan Markelj

TOLE NJENO LJUBIMKANJE S TOVORNJAKOM SE MI ZDI PA ŽE MALO PERVERZNO.

DOLENJSKI LIST pred 20 leti

Začetek z devizno reformo

Razširjeno reprodukcijo prenesti v gospodarstvo — Most v Kandiji ne ustreza več namenu — Val težav

SMO PRED VAŽNIMI spremembami, ki bodo iz temeljev oblikovale nove, zares ekonomske odnose v našem gospodarstvu. Začelo se bo s tako imenovano devizno reformo, s katero bodo popravili tečaj dinarja glede na skupni imenovalec. To se pravi, da v prihodnje ne bomo imeli več različno vrednih dinarjev, kar je doslej oviralo, da bi prišli do enotnega merila produktivnosti... V devizno reformo je treba tudi zaradi naloge, da se prenese razširjena reprodukcija v domeno gospodarskih organizacij. To pa ni mogoče vse dotle, dokler mora federacija akumulirati znatna sredstva, da bi lahko plačevala izvozne premije, razne regrese in drugo.

VSEM JE JASNO, da novomeški most v Kandiji že zdavnaj ne ustreza več svojemu namenu, kot bi moral. Če se na primer srečata dva avtobusa, je nesreča neizogibna, ker cestišče ni dovolj široko. Eden se pač mora umakniti nazaj, da drugi lahko zapelje čez most. Sredstev za novi most verjetno še lep čas ne bo.

VAL TEŽAV ki je opljusnil industrijsko proizvodnjo, tudi delovnim organizacijam v krški občini ni prizanesel. Skoraj povsod ugotavljajo, da imajo premalo obratnih sredstev, da se večajo zaloge in zaostre poslovna morala, spričo česar imajo preveč delovne sile in podobno. Organe upravljanja so začeli pozivati, naj pametneje gospodarijo, se pravi: uredijo naj merila za delitev čistega dohodka in izkoriščajo notranje rezerve.

NEPRIJETNO SO BILI presenečeni kalilci javnega miru, saj so miličniki ponoči 10. junija pripravili tri sezonske delavce, ki se bodo morali zagovarjati pred sodnikom za prekrške. To bo najbrž spametovalo tudi druge, tako da se meščanom, posebno na Glavnem trgu, obeta prijetnejše spanje.

V KOLEKTIVU KMETIJSKE zadruga Krmelj so povzročili odpusti delavcev veliko nezadovoljstvo. Odpoved je prejelo okrog 30 ljudi. Prizadeti so ogorčeni predvsem zaradi kratkega odpovednega roka.

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

In spet je tekla slovenska kri

Krvavi dogodki na Domžalah — Skrajno predrzno in izzivalno rvanje Nemcev — Pot na Gorjance označena — Kazen za pretepače svojih žena

(V Domžalah) na Gorenjskem so priseljeni Nemci pri slavnosti razviti družvene zastave predrzno in namenoma izzivalno Slovence, na kar so ti hrupno demonstriali. Na povelje c. kr. okrajnega komisarja barona Kazzirinja so streljali c. kr. orožniki na Slovence in tekla je slovenska kri! Spričano je tudi, da so Nemci tudi streljali iz revolverjev in metali kamnje, a oblasti tega niso videli. Seveda: tem se ne sme skriviti las. Gotovo je, da so Nemci ravnali skrajno predrzno in izzivalno; naše mirno kmetijsko ljudstvo se za kako malenkost ne razburja tako silno, kakor je bilo razburjeno v Domžalah. A tepeni in najstrožje bodo kaznovani samo Slovenci.

(Pot na) Gorjance k cerkvi sv. Miklavža in k razvalinam sv. Jere (ali Gere) je na novo rudeče zaznamovana. Pot se odcepi od državne ceste na koncu Žabje vasi pri klancu na desno. Po zaznamovani poti pride se lahko iz Novega mesta do sv. Miklavža v štirih urah, do sv. Jere je pa pol ure dlje.

Pot je večinoma senčna in jako zločena. Pot je zaznamovalo Slovensko planinsko društvo iz Ljubljane, zato je želeli, da prebivalci v Podgorju ne pokvarijo ali odstranijo teh znamenj.

(V zadnji) poslanici na ameriški kongres je izjavil predsednik Roosevelt, da bi bilo treba uvesti kak način telesne kazni za moše, ki pretepa svoje žene, kakor sploh za take, ki kruto postopajo proti slabejšim. Rooseveltova želja se bo kmalu izpolnila v Kolumbiji, kjer bodo odprli dvorano, kjer bodo šteli batine možem, ki pretepaajo svoje žene.

(Na Norveškem) od tam malokdaj kaj slišimo, je revolucija, pa ne krvava, a vendar prav izdatna. Narodni zastop je sklenil, da pretrga zvezo med Švedsko in Norveško, ter soglasno odstavil kralja Oskarja. Sedaj hoče biti Norveška samostojna država, od Švedske čisto nič odvisna ljudovlada. (Iz DOLENJSKIH NOVIC 15. junija 1905)

PO SVETU OKOLI

ČEPRAV BI TEŽKO rekli, da je na svetu življenje kaj dosti boljše, pa je obdobje zadnjega leta res mirnejše, kot ugotavljajo seizmologi. Lani in do letos je bilo občutno manj hudih potresov, kot jih je bilo prejšnja leta. 1983. leta je bilo 70 katastrofalnih potresov, lani pa samo 40. Vendar pa je bilo človeških žrtev več zaradi potresa v Čilu.

KAKO MALO je za nekatere vredno človeško življenje, o tem pa priča poročilo iz ZDA, kjer so v Dallasu ujeli skupino mladoletnikov, ki so »za štos« pobili 15 ljudi. Izbirali so osamljene sprehajalce po mestnih ulicah, jih obkolili, zbrčali in stegli, potem pa še streljali vanje. Policija je tolpo ujela šele po več mesecih, ker za zločine niso mogli odkriti nobenih logičnih motivov. Kdo bi si pa mislil, da mladi fantje ubijajo iz užitka!

NENAVADEN ULOV so imeli tudi na Kitajskem, kjer so, kot poroča kitajska tiskovna agencija, ujeli človeku podobnega opičjaka. Nenevado bitje je poraslo z dolgo dlako, hrani pa se kot človek in je menda zelo nagle jeze. Visoko je vsega 1 meter. Zdag ga kitajski znanstveniki proučujejo. Še posebno jih zanima, ali bodo našli kakšne podobnosti, da gre za vrsto, ki je najbližja človeku. Nekateri namreč bitju že pravijo pekinški divji človek.

PODOBNE DIVJE kreature uporabljajo bogataši na Formozi za čuvanje svojih dragocenih vil. V zadnjem času se je razpasla moda, da namesto psov čuvajev uporabljajo tigre in gorile. Pokazalo se je, da ni lopova, ki mu ne bi zdrknilo srce v hlače, kadar zagleda, da se okoli hiše, po kateri se mu skomina, plazijo tigre ali poskakuje gorila. Seveda je domači tigre ali gorila zelo draga stvar, še posebno, če gre za dresirano žival. A bogataši že vedo, da so ti stroški majhni v primerjavi z dragocenostmi, ki naj bi jih divji čuvaji obranili pred dolgimi prsti vlomilcev in podobnih ljudi nepoštenih nagibov.

S kruhom po svetu in skozi čas

Ljudje že tisočletja dolgo poznajo kruh — Stari Egipčani so izumili krušne peči — Grki so pekli 72 različnih vrst kruha — Nemci najboljši peki

Vonj svežega kruha je nepremagljiv. Koliko vžičenih besed je zbudil v (večine) lačnih poetih, koliko najslajših sanj je ta vonj prebudil v ljudeh tistega časa, ko obilje še ni pokvarilo vseh slasti, in kako neznanost redke je vonj kruha v premnogih predelih sveta še dandanes. Ne govori zaman stara molitev o kruhu v isti sapi z Bogom.

Kruh jedo po vsem svetu, le ime mu je drugače. V Mehiki pečejo koruzne kruhke, imenovane tortilje, v Indiji purije, koti najraje pečejo in jedo ovseni kruh. Angličani so nori na rženega, medtem ko Nemci uživajo ob celozrnatem črnem kruhu, mi pa še vedno cenimo predvsem beli kruh. Vse to pripoveduje, da je kruh po svetu tako po obliki, sestavinah in okusu izredno pester in hudo različen, kot so tudi dežele, njegove domovine. Italijani v nekaterih svojih pokrajinah tako umetno pletejo testo za kruh, da potem, ko ga narežejo, niti en kos ni enak drugemu. Za povrh ga radi posipajo z janežem ali sezamom, včasih pa ga tudi nadevajo s šunko, sirom ali parmezanom. Še najslajši jim je panetoni, ki je bolj slaščica kot kruh, saj ga polno nadevajo z grozdem in kandiranim sadjem.

Izjemno slavo uživa po precejšnjem delu sveta francoski kruh, ki mu v domovini rečejo baguette. Znan je tudi pri nas in nemalo ljubiteljev kruha mu daje prednost pred vsemi drugimi vrstami zaradi hrustave skorjice in prijetnega okusa.

Manj slave uživa »soldatski« kruh, ki ga pečejo v nekaterih predelih Sovjetske zveze in slovi kot najbolj kisel kruh na svetu. Najbrž je to sorodnik tistega, v naši ljudski pesmi slavnega komisa...

Največ vrst kruha mesijo in pečejo Nemci, od povsem belega do povsem črnega pumpernika, od finega do celozrnatega. Posebnost pa je božični kruh z dodatki iz sadja: suhe hruške, smokve, dateljni, marelice, orehi in začimbe.

V mnogih jezikih je dobil kruh pomen poglavitne življenjske dobrine in je postal simbol življenja samega. Tako marsikje pravijo, da si služijo vsakdanji kruh, da ti kdo daje kruh, poznajo kruhoborce in kruh brez moške, hrvaški ljudski izrek pa govori o trdem delu mornarjev z lepo prispeodobno: mornarjev kruh ima sedem skorij.

Po sledove za prvim kruhom v človeški zgodovini moramo zelo

daleč v preteklost. Sprva je človek nabiral zrna divjih žit in jih surova žvečil, že kakšnih 6.000 let pred n. š. pa je človek načrtno gojil nekatera žita, kar kaže, da je kruh že zasedel svoje pomembno mesto v vsakdanji prehrani. Staroegipčanski reliefi iz grobnic uprizarjajo pridelavo žita in peko kruha, po čemer zgodovinarji sklepajo, da so Egipčani prvi izdelali krušne peči in peko kruha dvignili na raven prave umetnosti. Govorijo celo, da je to starodavno ljudstvo poznalo kakih 50 različnih vrst kruha (torej so prekosili našo današnjo ponudbo!).

Prvi kruh ni bil za šibkozobe. Ljudje so sprva žitna zrna le popekli ali skuhalo kot kašo, kasneje pa so zdrobljenemu zrnju začeli dodajati vodo in dobljeno maso oblikovali v mlince, ki so jih sušili na soncu ali pekli na razbeljenih kamnih. Še dandanašnji na ta, tisočletja star način pečejo kruh mnoga primitivna ljudstva. In novejša arheološka odkritja pričajo, da niso znali peči takšnih kruhov le v starem Egiptu, marveč tudi v Evropi, ki je v času pred 8.000 leti živela v kamni dobi. Ob švicarskih jezerih so izkopali materialne dokaze, da so v davni preteklosti tamkajšnji takratni prebivalci že pekli preprost kruh.

Kvas in z njim rahlejši kruh so odkrili nekaj tisoč let kasneje. Zgodovinarji menijo, da so ga prvi odkrili stari Egipčani, tudi sicer izvrstni peki, odkritju pa je botroval slučaj. Tako so poslej pekli kislo kvašeno testo.

Ob izselitvi iz Egipta so Izraelci poneli s seboj v Palestino tudi egipčansko skrivnost peke kruha, prek njih pa je kvašeni kruh prišel tudi v Grčijo okoli leta 600 pred n. š. Starogrški peki so pokazali veliko znanja in so znali peči 72 različnih vrst kruha.

Kot marsikaj drugega, so Rimljani od Grkov prevzeli tudi to vednost in jo še razvili. Tako so kot prvi izdelali vodni mlin in napravili strojno mesenja testa, medtem ko je kupolasta prosta krušna peč še vedno kraljevala. Še dandanes je takšne prastare krušne peči videti v nekaterih obmaktjenih italijanskih vaseh.

V srednjem veku se je v Evropi jedel predvsem grobo mleti črni kruh, čeprav so že poznali belega, vendar so si beli kruh lahko privoščili le najbogatejši, uporabljali pa so ga tudi v bogoslužju. Danes je ravno obratno: črni kruhi z najrazličnejšimi dodatki so dražji. Največji mojstri v peki pa so Nemci, saj poznajo okoli 200 različnih vrst kruha in kakih 1200 vrst različnega peciva.

Za konec kratkega pregleda si pogledimo še, od kod zdaj tako vsakdanji sendviči. Njegov oče je bil angleški plemič John Montagu Sandwich, ki je živel v 18. stoletju. Bil je strasten kockar in kvartopirc. Da mu ne bi bilo treba zaradi hrane prekinjati napetih hazarderskih iger, si je izmislil kruhke obložene z mesom. Tako je hazarderska starost porodila sendviče, po vsem svetu razširjen jed.

Tempelj v Luksorju se spreminja v stebre in zidove brez reliefov. Vlaga in sol uničujeta ta pomembni spomenik in mnoge druge.

Slavna dediščina propada

Tisočletja stari egipčanski spomeniki naglo propadajo — Ali jih je sploh še mogoče rešiti?

Tri tisoč let je podoba kraljice Nefertari, najljubše žene velikega egipčanskega faraona Ramzesa II., kljubovala zobu časa varno skrita pred ostrim puščavskim vetrom in dneвно vročino na stenah grobnice v Tebah. Barve so še danes izredno žive in niso izgubile skoraj nič svojega sijaja skoz dolga tisočletja. Toda pod živimi barvami se podoba razkrajja, ker razpada omet, na katerega je naslikana. Že tretjina stenskih slik, s katerimi je poslikana ta grobnica v srednjem toku Nila, se je odduščila z zidov, mnoge slikarije samo še trakovi gaze drže na stenah in preprečujejo, da bi se oddušile. Dragoceni, čudoviti arheološki spomenik je v hudo žalostnem stanju.

A ni v takem stanju samo grobnica kraljice Nefertari. Podobno usodo ogroženosti delijo z njo še številni drugi staroegipčanski spomeniki. Reliefe podobne, vrezane v kamenje templjev v Luksorju in Karnaku, so vse bolj izlizane, kamni postajajo lisasti in umazani, celi kosi ometa padajo s sten v templju Abidos, starem verskem središču.

Egiptoloci po vsem svetu so zaskrbljeni zaradi tega hitrega propadanja. »V 200 letih bodo izginili mnogi reliefi, ki so pomemben element templjev. Ostali bodo samo gladki stebri in zidovi,« pravi Lanny Bell z orientalskega inštituta.

Tudi egipčanska vlada ve za porazno stanje in ogroženost najdragocenejših spomenikov, vendar pa ni na voljo potrebnega denarja, da bi zaščitili kulturno dediščino, pomembno za ves svet. Pred štirimi leti je znašal proračun egipčanske organizacije za starine 2 milijona dolarjev, danes polnih 16 milijonov dolarjev, a tudi ta lepa vsota ne zadošča za vsa popravila.

Strokovnjaki pravijo, da sta glavna krivca za propadanje sol v kamenju in vlaga.

»Kristali soli so speči zli duhovi. Ko pride do njih vlaga, se prebude in začno delovati,« pojasnjuje strokovnjak s kairske univerze Salah Ahmed Salah. Vlaga vdre v kamenje, stopi sol in se kot slana raztopina iztisne nazaj na površje kamna. Tu vlaga izhlapi, ostanejo pa kristalčki soli, ki razjedajo kamen. Posledica je luščenje kamna na površini. Zaradi takšnih procesov se luščijo zidne slikarije v grobnici kraljice Nefertari, izginjajo reliefi v Karnaku in Luksorju.

Vse skupaj se je začelo, ko so ob koncu 19. in v začetku 20. stoletja izkopali številne arheološke spomenike iz peska in jih izpostavili delovanju nočne vlage in dnevnemu vročini. Slikarije v Nefertari grobnici so bile sicer že prej odprte, vendar pa so številni obiskovalci dvignili stopnjo vlažnosti, zaradi česar so se sprožili še omenjeni procesi. Leta 1983 so grobnico zaprli za vse obiske.

In še en krivec je: asuanski jezik. Zaradi delovanja tega gigantskega objekta, ki je Egiptu prinesel dvojno žetev in druge dobre stvari, a tudi slabe, je več podtalne vode in bolj slana je, kot je bila takrat, ko so vsakoletne poplave Nila čistile in spirale dolino.

Prave rešitve ne vidijo. Poskušali so z aklimatizacijo notranjih prostorov, s posebnimi obličji, ki naj bi izvlekli sol iz sten in kamnov, a noben od teh postopkov se ni prevel obnesel, spomeniki ki še naprej propadajo.

Tudi če bi imeli na voljo neomejene količine denarja, jih najbrž ne bi mogli rešiti in zadovoljivo zaščititi pred nadaljnjim propadanjem.